

- S. BERNARD. 5. Quantum tuis attollor favoribus, tantum his molibus premor. Epist. 72, ad *Ransaldum Fasmascensem abbat.*
- S. CYPRIAN. 6. Quae solitudo aures obserrat oblati favoribus? De *Carnalib. operib. Christi ad Cornel. Pap.* in praefat., cap. 4.
- S. FRANCIS ASSISIENSIS. 7. Non te oportet favoribus plusquam injuriis delectari. In suis *Opisc.*, collat. 26.
- S. ANTONIN. 8. Incessanter crescit culpa favoribus nutrita. Lib. 4 *Mor.*, cap. 25, num. 29.
- MAGNUS. 9. Qui pro virtute quam agit, humanos favores desiderat, rem magni meriti vili pretio venalem portat. *Prose.*
10. Vili pretio opus vendit, qui magna impendit, sed minima recipit. *Ibid.*, lib. 8, cap. 25.
11. Laus cum vita praeterit, et humanus favor in iudicio non subsistit. *Ibid.*, cap. 27.
12. In magnitudine favoris, flamma in corde accenditur de amore laudis. Homil. 21, super *Ezech.*
13. Impingunt caput oleum peccatoris, cum demulcet mentem favor adulantis. Homil. 12, super *Evang.*
14. Quid sunt favores, nisi linguae? Lib. 2, in 1 *Reg.*, cap. 1, super illud: *Suscitans de pulvere.*
15. Favor adulantium mentem vanitatem intendit, et satiat et confortat. Lib. 5, in 1 *Reg.*, cap. iv, super illud: *Maledictus, qui comederit panem hodie.*
16. Pierumque fit, ut hoc quod causa Dei agi creditur, pro solis humanis favoribus agatur. Homil. 32, super *Evang.*
- HUGO A S. VICTORE. 17. Sicut naribus dulcis odor attrahitur, sic totis desideriis animi famae saecularis favor affecatur. Lib. 2, de *Nuptiis spirit.*, cap. 4.
- HUGO CARD. 18. Sicut tela aranearum studiosae texitur, sed flatu venti dissipatur: sic quidquid hypocrisis exsudat, favoris aura exsufflat. Super *Job*, cap. viii.
19. Favor humanus, domus est hypocrisis. *Ibid.*
- S. JOANNES CHRYSOST. 20. Qui Deum habet faventem, omnibus est potentior. Homil. 3, de *David et Saule.*
21. Maximum munimen, et inexpugnabilis murus, est divinus favor. Homil. 45, ad *Popul. Antioch.*
- S. ISIDORUS HISPALENSIS. 22. Magnum scelus est res pauperum prestare divitibus, et de sumptibus inopum acquirere favores potentium: arenam terrae aquam tollere, et flumina quae non indigent, irrigare. Lib. 3, de *Sum. bono*, cap. 64, sent. 48.
- S. LAURENTIUS JUSTIN. 23. Popularem auram et caelorum regnum impudenter perdit, qui immoderato affectu favores querit humanos. De *Triumphali Christi agone*, cap. 12.
- PETR. BLES. 24. Mundi pompa et favor populi, fumus est et

aura subito evanescent. Epist. 35, ad *Anselm. sanctimonialium.*

25. Popularis favor imperfectis non mediocriter noxius est, quia vel in se delectatos, in vana gloriae voragine dejicit; vel etiam resistentes receptae mercedis terrore transfigit. Lib. 5, epist. 12.

26. Unde caeli regnum quis mereri potuit, inde numerum transitorii favoris querit. Serm. 65, de *S. Barbathiano.*

27. Favor corrumpendis suffragiis efficacissimus est. Epist. 4, ad *Nicandr.*

28. Utilior est homini contemptus sui, quam favor laudis inanis. De *Recognit. propriae fragilit.*, cap. 6.

29. Malis artibus favor queritur: similem te illis iacis oportet: non probabunt, nisi agnoverint. Epist. 29.

FELICITAS.

Definitio. Felicitas est quadam operatio animae per virtutem perfectam. *Vel*, felicitas est quod vitam sufficientem, optabilem ac nullius indignam praestat. *Vel*, felicitas est operatio quadam secundum virtutem perfectam operantem exterioribus bonis.

Divisio. Vita praesentis felicitas est duplex: una secundum vitam activam, alia secundum vitam contemplativam. Una quidem perfecta, alia imperfecta. 2, 2, quaest. 186, art. 3.

SENTENTIAE PATRUM.

1. Nullus est tam compositae felicitatis, qui non aliqua ex parte cum sua fortuna rixetur. Part. 1, tit. 6, cap. 6, § 1.

2. Divitiae atque fastigia dignitatum, caeteraque hujusmodi, quibus se felices esse putant mortales, verae illius felicitatis expertes, quid afferunt consolationis, cum sit eis non egere, quam eminare praestantius, quae plus exorciant adeptae timore amissionis, quam concupiscant adeptionis ardore? Epist. 121, ad *Proban.*, cap. 2.

3. Nihil est infelicis felicitate peccantium. Epist. 5, ad *Marcellinum.*

4. Perversa et adversa corda mortalium, felices res humanas putant, cum tectorum splendor attenditur, et labes non attenditur animarum. *Ibid.*

5. Malus ideo infelicitate punitur, quia felicitate corrumpitur. Lib. 1, de *Civit. Dei*, cap. 8.

6. Melior est temporalis felicitas, quam misera aeternitas. *Ibid.*, lib. 8, cap. 16.

7. Ipsa quae in rebus humanis vocatur felicitas, plus est timenda quam miseria; quandoquidem plerumque miseria avertit ex tribulatione fructum

bonum, felicitas autem corrumpit animam perversa securitate, et dat locum diabolo tentatori. Super *Psalm. lxxviii.*, conc. 4.

8. Vita haec qualibet redundans felicitate, multos fallit et decipit. Super *Psalm. lxxvii.*, in praefat.

9. Tam multi iniqui redundant felicitatibus, et innocentes premuntur laboribus. Super *Psalm. lxxiv.*, exposit. vers. 5.

10. Torrens felicitatis regnum, superbia est. Super *Psalm. lxxxi.*, vers. 5.

11. Falsi felices, vere infelices sunt: quia falsa felicitas vera miseria est; qui vero se agnoscit in vera esse miseria, erit etiam in vera felicitate. Super *Psalm. lxxv.*, vers. ultimo.

12. Nemo presentia bona speret, nemo sibi promittat felicitatem mundi, quia christianus est: sed utatur felicitate praesenti ut potest, quomodo potest, quando potest, quantum potest. *Prose.*

13. Cum adest, consolationi Dei gratias agat: cum deest, iustitiae Dei gratias agat; ubique sit gratus, nusquam sit ingratus. Super *Psalm. xci.*

14. Scelli homines infeliciter felices sunt: martyres autem felices infelices erant: erant enim ad tempus infelices, sed in aeternum felices. Super *Psalm. cxxvii.*

15. Via impiorum, felicitas est transitoria: finita vita peracta est felicitas. Super *Psalm. xxxvi.*, conc. 4, vers. 7.

16. Adam et Eva rapere voluerunt divinitatem, perdidit felicitatem. Super *Psalm. lxxviii.*, conc. 2, vers. 6.

17. Nulla infelicitas frangit, quem felicitas nulla corrumpit. Super *Psalm. lxxxiii.*

18. Ideo malus, felix putatur, quia quid sit felicitas ignoratur. Tract. 28, super *Evang. Joan.*, cap. vii.

19. Felix est malus, laborat bonus: ille male vivit, et felix est: iste iuste vivit, et laborat. *Prose.*

20. Non indignetur iuste vivens et laborans, intus habet quod felix ille non habet: non ergo tristetur, non maceretur, non deficiat.

21. Felix ille habet aurum in arca, iste Deum in conscientia: ille illud habet quod perit, et ibi habet unde perit: iste Deum habet, et cum qui perire non potest et ibi habet unde auferri non potest. *Ibid.*, tract. 25, cap. 6.

22. Magne virtutis est cum felicitate luctari, ne illiciat, ne corrumpat, ne ipsa subvertat felicitatis. *Prose.*

23. Magne virtutis est cum felicitate luctari, magne felicitatis est a felicitate non vinci. Serm. 13, de *Verbis Domini.*

24. Ideo Deus felicitatibus terrenis amaritudi-

nes miscet, ut aliqua queratur felicitas, cujus dulcedo non fallat. *Ibid.*, serm. 29.

25. Nemo se credat aliquam felicitatem in hoc saeculo possidere, beatitudo hic parari potest, possideri non potest. Serm. 2, de *Pluribus marty.* in princ.

26. Terrena felicitas non nisi a creatore universalitatis conferri potest. Lib. 3, ad *Bonifac.*, cap. 4.

27. Felicitas si mala fuerit, felicitas non erit. Lib. 4, de *Civit. Dei*, cap. 18.

28. Deus felicitatem non dat, nisi bonis. *Ibid.*, cap. 33.

29. Huius vitae felicitas temporalis est: ab hac vita incipere necessitas est, in ea persistere voluntatis. Epist. 120, cap. 2.

30. Qui tibi dedit felicitatem hujus saeculi, ad consolationem tuam dedit, non ad corruptionem. Tract. 12, super *Joan.*

31. Malus felix putatur, quia quid sit felicitas ignoratur. *Ibid.*, tract. 28.

32. Nullus invenitur, qui se nolit esse felicem. Lib. 4, de *Civit. Dei*, cap. 23.

33. Quantum infelicitatem haec ipsa non tam felix vanitas, quam vana felicitas parit! Serm. de *Convers. ad clericos*, cap. 12.

34. O quam felix est ille, qui pro dilectione Dei se fecit infelicem! Vere ille est felix, et aeterna felicitate dignus. Serm. 15, de *Carna Dom.*

35. Si numerum modumque latorum, tristitiumve consideres, adhuc te felicem negare non potes. Lib. 2, de *Consolat. philosoph.*, prosa 3.

36. In omni adversitate fortunae, infelicissimum genus est infortunium, fuisse felicem. *Ibid.*, lib. 2, prosa 4.

37. Quis est tam compositae felicitatis, ut non aliqua ex parte cum status sui qualitate rixetur? *Ibid.*

38. Felicissimi cujusque sensus delicatissimus est, et nisi ad nutum cuncta suppetant, omnis adversitatis insolens, minimis quibusque prosteritur. *Ibid.*

39. Quis est ille tam felix, qui cum dederit impatientiae manus, statum suum mutare non optet? *Ibid.*

40. quam multis amaritudinibus humanae felicitatis dulcedo respersa est! *Prose.*

41. Quae si etiam fruenti iucunda esse videtur, tamen quominus, cum velit, abeat, retineri non potest. *Ibid.*

42. Quem felicitas amicum fecit, infortunium faciet inimicum. *Ibid.*, lib. 3, prosa 5.

43. Quid, o mortales, extra petitis intra vos positam felicitatem? est ne aliquid tibi tepso pretiosius? Nihil, inquires: igitur si tui compos fue-

S. PETERUS DAMIAN.

S. SYNESES EPISCOPI.

THOMAS I KEMPIS.

SENECA.

COLLECTOR.

S. THOMAS AQUINAS.

S. ANTONIN.

S. AUGUST.

ris, possidebis quod nec tuumquam amittere velis, nec fortuna possit auferre. *Ibid.*, lib. 3, prosa 4.
44. Continuus timor non sinit esse felicem. *Ibid.*

S. BONAV. 45. Humana felicitas variis amaritudinibus respersa est. Super *Psal.* cxxxii.
46. Dum felicitatis, facit miseri, recordantur, multo dolore afficiuntur. Serm. 5, de *Pluribus martyribus*.

47. Fallax felicitas, major est infelicitas. Lib. 3, *Phaetra*, cap. 18.
48. Hujus mundi felicitas, magna infelicitas est. In collat. de *Contemptu saeculi*.

CASSIODOR. 49. Nullus invidet perituris, nullus felices aestimet, qui sub aeternitate dammandi sunt: amemus potius afflictiones, quas faciunt perpetuo felices. Super *Psal.* lxxxviii, in conclus.

S. EUSEBIUS EMISSENUS. 50. Omnis prosperitas, omnisque laborum felicitas in fine consistit. Homil. 5, ad *Monachos*.

FRANCISCUS TITELM. 51. Pusilli animi est alienae felicitatis consideratione in semetipso, quasi invidendo, contabescere. *Prose*.

52. Magnanimi autem et fortis viri est, alienae felicitatis consideratione in semetipso, quasi invidendo, non contabescere. In *Elucid.*, super cap. v *Job*, in illud: *Parvulum occidit invidia*.

53. Satis ipsa instabilitas felicitatis vix momentaneae persuadet, quod post paululum subsequi non raro solet maxima adversitas. *Ibid.*

54. Certe miserimum judicatur genus infelicitatis, in transitoriis fuisse felicem. *Ibid.*, super cap. xix, in illud: *Abstulit coronam de capite meo*.

55. Putant impii perpetuam fore sibi suam felicitatem, cum brevis nimium sit, et vix amplius quam momentanea. In *Annot.* super *Psal.* ix, vers. 28.

GLOSS. ORD. 56. Ut herba sine humore, sic nec felicitas sine justitia consistere potest. Super *Job*, cap. viii.

GLOSS. INT. 57. Felicitas hujus saeculi cito extinguitur. Super *Prov.*, cap. xiii.

S. GREGOR. MAGNUS. 58. Multos sua pejus felicitas stravit, multos diuturna pax inertes reddidit. Lib. 34 *Moral.*, cap. 17.

59. Tunc considerandum est quo cursu felicitas transvolet, cum ante humanos oculos, quasi permanens pollet. *Ibid.*, lib. 6, cap. 4.

60. Tu me labentis mundi felicitatem appetere cogitas, sed ego tanto infeliciorum me video, quanto felicitatis gaudia hinc longius recognosco: quia vero illic me futuram felicem credo, hic eo valde me infelicem arbitror, quo ad gloriam nulla conespicio. Lib. 4, in *Reg.*, cap. 1, *Allegorice*, super illud: *Mulier infelix nimis ego sum*.

S. HIERON. 61. Dei Filius sustinuit ignominiam crucis, et

tu putas beatos, qui felicitate istius saeculi perfruuntur?

62. Sicut in scopulis peritram navem tempestas impellit, sic infelix felicitas in interitum homines pronos et labiles ducit. Epist. 6, ad *Amicum*.

63. Sua felicitate miser est, qui cum infelicitatibus, quibus gloria gignitur, nunquam meruit habere conflictum. *Ibid.*

64. Non possumus esse felices, nisi contigerit infelicitatibus purgari. *Ibid.*

65. Miser et infelix est, qui non fuerit in felicitate tentatus. *Ibid.*

66. Ille se noverit infelicem, qui vagatur inter oblectamenta vitiorum enervata felicitate confusus. *Ibid.*

67. Illi sunt miseri, qui nimiae felicitatis inertis tranquillitate torpescunt. *Ibid.*

68. Nulla res longa mortalium est, omnisque felicitas saeculi dum tenetur, amittitur: cum enim tribulationis temus advenerit, omne quod praeteritum est, nihil adjuvat sustinentem. Lib. 11, super *Isaiam*, cap. xxxvii, super illud: *Reputabo omnes annos meos*.

69. Felicitas hujus saeculi non est vera felicitas, sed summa infelicitas, et indicium aeternae reprobationis. Super *Job*, cap. xxi.

70. Felicitas temporalis, est desiderium semper vadens: aeterna autem, est desiderium semper veniens, et semper praesens. Super *Prov.*, cap. 13.

71. Mundana felicitas multis amaritudinibus est respersa. Lib. 1, de *Contemptu mundi*, cap. 23.

72. Qui in summum dignitatum verticem evectus omni felicitate fruatur, nihil stabile et solidum habet, quae fluminibus ipsis oculis praeterlabitur. Homil. 28, super *Gen*.

73. Qui requie in hoc saeculo et felicitate fruatur est, tam splendidam in futuro coronam non est consecuturus. Homil. 43, super 1, *Cor*.

74. Non felix est quis, ut recte agat; sed recte agit, ut feliciter vivat. Lib. 7, de *Nugis curial.*, cap. 8.

75. Ubi major putatur esse felicitas, ibi miseria copiosior exuberat. De *Vanti. et miser. hum. vite*.

76. Nemo ante mortem vere felix dicendus est: mors ergo felices facit. Non facit, sed discernit: discernit inter felicem et miserum. *Ibid.*

77. Brevis est hujus mundi felicitas, modica est hujus saeculi gloria, caduca et fragilis temporalis potentia *Prose*.

78. Dic, ubi sunt reges, ubi principes, ubi imperatores, ubi locupletes rerum, ubi potentes saeculi, ubi divites mundi? transierunt quasi her-

ba, velut somnia evanuerunt: quaruntur, et non sunt. Lib. 2, de *Synonym.*, cap. 17.

LACT. PYRM. 79. Nulla est in mundo perpetua felicitas. De *Ira Dei*, cap. 20.

S. LAURENT. JUSTIN. 80. Nihil infelicis felicitate peccantium, quibus tanquam desperatis aegrotis, quanquam contrarium et morbo incongruum, nil negatur quod libeat. Lib. 2, de *Spirit. resur.*, cap. 8.

MINUT. FEL. 81. Absque notitia Dei, non potest esse solida felicitas, cum sit somno similis: antequam enim teneatur, elabitur. In suo *Octavo*.

S. NILUS. 82. Fuge peccatorem felicem, gladius enim justitiae ipsi imminet. *Parvens*. 94.

83. Feliciter agentes ride, infelicibus vero condole: alterum enim felicitatis merces est, alterum vero philosophiae est argumentum. *Ibid.*, *Parvens*. 143.

S. PROSPER. 84. Salomon felicitate elatus, in senio fornicatus, mente et corpore Domino ipsum deserente male obit. *Prose*.

85. Metuendum exemplum posteris relinquens, ne felicitate hujus vite barbari, Christum deserant, qui est surorum aeterna felicitas. De *Promiss.*, part. 2, cap. 27.

86. Nec felicitas saeculi hujus nos beatos facit, nec adversitas miseros, si vera bona et mansura diligamus. Super *Psal.* cxxxviii, vers. 12.

87. Ideo mali cum habent quod volunt, felices putantur; quia quid sit felicitas, ignorant. *Apud D. August.*

88. Citissime transit omnis mundana felicitas, neque aliquid post se relinquit, nisi tetrum odorem. Super *Psal.* ci, vers. 4.

89. In vera felicitate sola quiescere potest omnino desiderium nostrum. Super *Psal.* civ.

90. Invidio ita non sufficit felicitas sua, ut etiam alium velit esse felicem. Lib. 5, de *Gubern. Dei*.

91. Parum illi est, si ipse sit felix, nisi alter fuerit infelix. *Ibid.*

92. Ubi non est vera honestas, non est vera felicitas. *Ibid.*, lib. 7.

S. SYNESTUS EPISCOPIUS. 93. Felicitas omni quoddam esse videtur plumbo gravius eum ergo subvertit ac deprimit, qui id humeris impositum, nisi plane sit robustus. De *Regno ad Arcadium imperator*.

S. THOMAS AQUINAS. 94. Impossibile est in fama seu gloria humana, quo frequenter fallax est, consistere hominis felicitatem. *Quest.* 2, art. 3.

S. VALER. EPISCOPIUS. 95. Felicem plane illum iudico, cuius gloriosam vitam torvis oculis alter aspexit. Homil. 43.

SENTENTIA PAGANORUM.

ARISTOTEL. 96. Optimum, et pulcherrimum, et jucundissimum est ipsa felicitas. Lib. 1 *Ethic. ad Nicomach.*, cap. 8.

Tom. II.

97. Eo majus munus felicitatis est, quo caeteris humanis bonis est praestabilis. *Ibid.*, cap. 9.

98. Felicitas praemium, finisque virtutis optimum, et divinum quoddam, atque beatum esse constat. *Ibid.*

99. Eum, qui miserabiliter obiit, nemo felicem dicit. *Ibid.*

100. Nullus homo felix, quandiu vivit, dicitur est: tum felix est, cum e vita decesserit, qui beate vixerit. *Ibid.*, cap. 10.

101. Nemo beatorum erit miser, miser nunquam erit ipse felix. *Ibid.*

102. Quid obstat eum felicem dicere, qui per virtutem operatur perfectam; non quovis in tempore, sed in vita perfecta? *Ibid.*

103. Cum futurum quidem incertum sit nobis, felicitatem finem, et omnino perfectam, omni ex parte ponamus. *Ibid.*

104. Felicitas est principium, causaque honorum: honorabile quiddam, et divinum dicitur esse. *Ibid.*, cap. 12.

105. Felicitas nullus indiget rei, sed est ex se sufficiens. *Ibid.*, lib. 10, cap. 6.

106. Felicitas non in ludo jocoere consistit, sed vita felix in virtute consistit. *Ibid.*

107. Non putandum est, multis ac magnis ei opus fore, qui futurus est felix, si fieri non potest, ut sit beatus sine bonis externis. *Ibid.*, cap. 8.

108. Felicitatis tantum unicuique contingit, quantum virtutis, et quantum secundum hanc operatur. Lib. 7 *Polit.*, cap. 1.

109. Felicitatem sine virtute impossibile est existere. *Ibid.*, cap. 9.

110. Felicitas necesse est, per virtutem fiat. *Ibid.*, cap. 9.

111. Felicitatis accessu nulla re amplius nobis opus est. Lib. 1, *Magnor. moral.*, cap. 2.

112. Perfectus finis nil aliud quam felicitas esse videtur. *Ibid.*

113. Bene vivere ethene agere, nihil aliud dicitur, quam felicem esse: ergo et feliciter agere, felicitas in vivendo est. *Ibid.*, cap. 4.

114. In usu sit necesse est, et actione felicitas: nam quorum habitus usque est, usus et actio finis est. *Ibid.*, cap. 4.

115. Felicitas in vivendo ex virtutibus sit necesse est, quoniam optimum bonum est felicitas, et haec ipsa finis. *Ibid.*

116. Perfectae virtutis actio, felicitas est. *Ibid.*

117. Felicitas omnium consensu inter humana bona, maximum est, et praestantissimum. Lib. 1 *Ethic. ad Eudomium*.

118. Est felicitas fortuna secunda cum virtute, et vita tuta ac jucundissima. Lib. 1, *Rhetor.*, cap. 4.

149. Non est, qui felix omnibus in rebus sit. *Ibid.*, lib. 2, cap. 24.
- RECTUS. 120. Si quem eximius honoribus affectum, aut ampla potestate praeditum, aut florentem videris, vide ne felicem illum praedices. In suo *Enchirid.*, cap. 26.
- PLINIVS II. 121. Est vera felicitas, felicitate dignum videri. In *Panegy.* de *Traiano Augusto*.
- SENECA. 122. Illa magna est felicitas, quae arbitrio suo consistit. In lib. *Suasor.*, suavor. 1.
123. Nunquam in solido stetit superba felicitas. *Ibid.*, suavor. 2.
124. Intolerabilis in malo ingenio felicitas est. *Ibid.*, suavor. 7.
125. Omnis instabilis, et incerta felicitas. Lib. 4, *Controvers.*, controvers. 1.
126. Semper esse felicem, et sine morsu animi velle transire vitam, ignorare est rerum naturae alteram partem. Lib. de *Divina provident.*, cap. 4.
127. Isti quos pro felicibus aspicias, si non qua occurrunt, sed qua latent videritis, miseri sunt, sordis, turpes, ad similitudinem parietum extrinsecus culti. Non est ista solida, et sincera felicitas, crusta est, et quidem tenuis. *Ibid.*, cap. 6.
128. Non eger felicitate, felicitas est. *Ibid.*
129. Felicitas iracundiam nutrit, ubi aures superbas assentatorum turba circumstetit. Lib. 2, de *Ira*.
130. Nunquam erit felix, quem torquet felicior. *Ibid.*, lib. 3, cap. 30.
131. Facit avidos nimia felicitas. Lib. 4, de *Clement.*, cap. 1.
132. In virtute posita est vera felicitas. De *Beata vita*, cap. 18.
133. Putabo hunc non esse felicem, si quem mihi inveneres, cui nihil pareat. De *Tranquillitate animi*, cap. 8.
134. O quantum caliginis mentibus humanis obicit magna felicitas! De *Brevi vita*, cap. 44.
135. Res est inquieta, mundana felicitas. Epist. 36.
136. Animos immoderata felicitas rumpit, qua non tantum in aliorum injuriam, sed etiam in suam ultatur. Epist. 39.
137. Illum felicissimum dixerim, qui nihil negotii secum habuit. Epist. 52.
138. Ipsa felicitas se, nisi temperat, premit: si fugacissimis bonis creditit, cito deseritur, ut non deseratur, affligitur. *Prose.*
139. Paucis deponere felicitatem mollior licuit: ceteri cum his inter quae eminuere, labuntur, et illos degravant ipsa quae extulerant. Epist. 74.

140. Horum, qui felices vocantur, hilaritas ficta est aut gravis, et suppurata tristitia. Epist. 80.
141. Personata felicitas est: contemnes illam, si despoliaveris. *Ibid.*
142. Non est quod credas quemquam fieri aliena posse infelicitate felicem. Epist. 94.
143. Id agas, ut sis felix, non ut videaris: et ut tibi videaris, non aliis. Epist. 140.
144. Bonum tunc habebis tuum, cum intelliges infelicitissimos esse hujus mundi felices. Epist. 124.
145. Nemo esse, cui felicitas sua etiamsi cursu venit, satisfaciat. Epist. 115.
146. In felicitate se erigere, est felicitatem submilere. In suis *Proverbiis*.
147. Felicitatis cultus, majore ex parte adulationi, quam charitati erogatus, certe suspectus est. Lib. de *Diector. memorabil.*, cap. 7.
- Vide etiam tit. *Amicitia*, sent. 245; *Finis*, sent. 24; *Fortitudo*, sent. 24; *Instabilitas*, sent. 24; *Invidia*, sent. 408, 464; *Ira Dei*, sent. 57; *Judicium extrem.*, sent. 142; *Parentes*, sent. 454; *Vita aeterna*, sent. 170.

FERIRE.

SENTENTIAE PATRUM.

1. Hostem ferire, victoria est: reum, aequitas: innocens, homicidium. Lib. 8, epist. 66, ad *Patrum*.
2. Qui innocentem percussit injuste, ipse juste percussus meretur. Lib. 1, *Cur Deus homo*, cap. 7.
3. Si percussus, qui se non debet vindicare, percussit percussorem se, injuste hoc facit. *Prose.*
4. Percussio ex parte reprobationis, injusta est: ex parte vero percussus, justa. *Ibid.*
5. Inimicus scire potest, ferire; si Deus non fuerit, non potest: et si ille voluerit ut feriat, novit suum quemadmodum excipiat. Super *Psal.* xxxvi, conc. 2, vers. 18.
6. Illi graviter cor feriunt, qui lingue gladio feriunt. Tract. 5, in cap. I *Joan.*
7. Noli dare ira manum aut pedem ad ferendum. *Ibid.*, tract. 41, cap. vii.
8. O error horrendus! itane o Celsus, ut placeas Deo, percussis placentem Deo, et templum Dei virum te feriente prostermitur, ne tibi templum lapidum deseratur? o execrabilis caecitas! *Ibid.*, tract. 93, cap. xvi.
9. Attendis quis feriat, et quem feriat; attende quis jubeat. Serm. 72, de *Tenapore*.
10. Modo adhuc pugnamus, lerimus et ferimus,

- sed qui vincit expectatur: ille autem ferit, qui et quod vincit, de viribus suis non presumat. Tract. 4, super *Epist. Joan.*
- S. BERNARD. 11. Improvisi mala graviter feriunt. Serm. 55, ad *Sororem*.
- S. BONAV. 12. Femina scorpionis more, semper est hominem parata ferire. Serm. 2, de *Invent. S. Crucis*.
13. Sunt hodie homines canibus similes, quorum mos est, ut si unus percussit, ab omnibus aliis lacretur. Serm. 9, de *SS. Apostolis*.
14. Elsi vitis debetur virga ferientis, infirmitati tamen necessarius baculus sustentans, De *Sex alis Seraphim*, cap. 4.
- S. EPITHEM. 15. Causa est? gaude te causum esse verberibus, verum erratum corrigere: injuste verberatus es! gaude, quia merces tua magna. *Parvens*, 38.
- GLOSS. ORD. 16. Quibusdam Deus hic parcat, ut in aeternum feriat: sed me hic non parces feriat, quod est mihi consolatio. Super *Job*, cap. vi, in illud: *Et haec mihi sit consolatio*.
17. Aliguando Deus hic ferire incipit, quod aeterna damnatio consummat. *Ibid.*, cap. xxxv.
- S. GREGOR. MAGNUS. 18. Ille laudabiliter spicula emittit, qui prius hostem, quam feriat, conspiciat. Lib. 6 *Moral.*, cap. 48.
19. Quisquis de percussione murmurat, quid aliud quam justitiam ferientis accusat? *Ibid.*, lib. 5, cap. 28.
20. Mitigat vim doloris, considerata aequitas et potentia ferientis. *Ibid.*, lib. 9, cap. 12, num. 17.
21. Quisquis pro peccato percussit, si non murmurando reniatur, eo ipso jam justus esse inchoat, quo ferientis justitiam non accusat. *Ibid.*, lib. 23, cap. 40, num. 18.
22. Virga superbia percussore rigide scit, sed compati humiliter nescit. *Ibid.*, lib. 24, cap. 9, super illud *Prov.* xiv: *In ore stulti virga superbia*.
23. Quisquis cum culpa sua ferri se denegat, quid aliud quam justitiam ferientis accusat? *Ibid.*, lib. 22, cap. 6.
24. Minus jacula feriunt, quae praevidentur. Homil. 35, in *Evangel.*
25. Vindicta culpabilem feriat, non innocentem. Lib. 9, in *Registro*, ind. 4, cap. 67, epist. 63, ad *Virgilium episc. Arelat.*
26. Cognita culpa austerius ferienda est. Lib. 5, in I, *Reg.*, cap. iv.
- S. GREGOR. NAZ. 27. Non plaga percussus, grave est: sed ob plagam nequam refrrenari, longe est gravissimum. Oral. 8, ob *Patrem episcop.*
- S. HIERON. 28. Jam te verberibus necasses, nisi iratus essem. Epist. 9, ad *Salvianum*.
29. Turpe tui est hostem dolis ferire, non viribus. epist. 2, ad *Pammach.*
30. Ama medicum percussorem, cujus plaga mater est medicina. *Prose.*
31. Nihil impium pietas parit, ut virtutibus amplexis fructum pietatis spiritaliter curatus includat.
32. Ferit pietas, ne impietas judicetur, si non corrigat delinquentem.
33. Cum enim non desit in homine quod curatur, ferit ut curet. Epist. 6, ad *Amicum*.
34. Multa sunt, quae non nisi percussa sanantur. *Ibid.*
35. Felix est, qui vulpat, ubi amoris est plaga. *Ibid.*
36. Vince, dum vulpas, sic enim potentia christiana alitur. *Ibid.*
37. Aliter amicus, aliter inimicus percussit: aliter pater, aliter hostis: ille ferit ut corrigat, iste percussit ut occidat. Lib. 6, super *Hiorem.*, cap. xxx, super illud: *Pessima plaga tua*.
38. Quotiescunque cedimus, praebemus maxillam, dorsum opponimus, imitemur Christum: qui enim caditur, Christum imitatur; qui cedit, antichristum. Super *Psal.* v, vers. penultimo: *Et gloriabuntur in te*.
39. Si quis peccans non percussit, iste miser et infelix est. Super *Psal.* lxxxv, vers. 10.
40. Nos, nisi commoti, ferire nescimus. Super *Job*, cap. ii.
41. Qui districte feriendo non parcat, crudelis est. *Ibid.*, cap. xxx.
42. Qui modo percussit virga, postea percussus gladio. Super *Psal.* vi.
43. Asperius nihil est humilii, cum surgit in altum: Cuncta ferit, dum cuncta timet, cunctisque minatur. Super *Prov.*, cap. xix.
44. Sta firmius velut incus, quae verberatur: magni athleta est feriri, et vincere. Epist. 11, ad *Polyeap. episc. Smyrniensem*.
45. Qui alios ferire non cessat, quomodo se praebat ferendum? Homil. 18, super *Matth.* Oper. imperf.
46. Percutere est, injuste percussore: qui autem propter justam causam percussit; elsi percussus, non videtur. Percussit enim, non ut summum dolorem vindicet, sed ut illius animam salvet. Homil. 54, super *Matth.* Oper. imperf.
47. Verberare aequalem, periculum est: majorem, amissio: minorum vero, turpe. Serm. in *Septuag. de Ira*.
48. Quis est, qui si ictum unum acceperit, non multos pro uno reddat? *Prose.*
- HUGOCARD. S. IGNATIUS MART. S. JOANNES CHRYSOST. JOAN. GERS. SALVIANUS.

49. Tanto ab illo adest, ut credenti maxillam prebeat, ut tum se vincere putet non quando adversarium vapulando, sed quando cedendo superaverit. Lib. 3, de *Gubern. Dei*.
 S. VALER. PISCOPUS. 50. Sicut duplicatus in se plagas excitat, qui ferientis repugnat, ita majoris rixae hincum facit, qui manus suas alio feriente continet. Homil. 13.

SENTENTIE PAGANORUM.

SENECA. 51. Percussit te quis? recede: referendo enim occasionem sepius ferendi dabis. Lib. 2 de *Ira*, cap. 34.
 52. Nunquam velit quisquam tam graviter hostem ferire, ut relinquat manum in vulnere, et se ab ictu revocare non possit. *Ibid.*
 53. Magnis telis magna portenta feriuntur. Epist. 82.

FERITAS.

S. BONAV. *Definitio.* Feritas est cum quis sevit in proximum, absque aliqua culpa precedente in ipso. In *Speculo anime*, cap. 1.
 S. THOMAS AQUINAS. Feritas proprie dicitur, secundum quam aliquis in penis inferendis non considerat aliquam culpam ejus, qui puniuntur, sed solum hoc quod delectatur in hominum cruciatu. 2, 2, quæst. 159, art. 2.
 ARISTOTEL. Feritas est quoddam vitium exuperans, cum eo usque nequam prorsus quempiam intuemur, ut ipsum non hominem, sed feram esse dicamus, sicut et vitium ipsum feritatem. Lib. 2, *Magnor. moral.*, cap. 5.
 S. THOMAS AQUINAS. *Differentia.* Crudelitas differt a feritate, sicut malitia humana a bestialitate. 2, 2, quæst. 159, art. 2.

SENTENTIE PATRUM.

S. ANTONIN. 1. Quidquid sevit pro nomine Christi, si vinci potest, tolerabile est: si vinci non potest, et migrare hinc faciat, non aufert, sed accelerat ipsam requiem. Part. 1, tit. 5, cap. 1, § 2.
 2. Inimicus sevirè potest, ferire, si Deus noverit, non potest: et si ille voluerit ut feriat, novit suum quemadmodum excipiat. Super *Psalm. xxxvii*, conc. 2, vers. 18.
 3. Servis? vide cui seviras, et in quem seviras; desine sevirè. Super *Psalm. cii*, vers. 6.
 S. CYPRIAN. 4. Quid facit in pectore christiano luporum feritas et canum rabies, et venenum lethale serpentum, et cruenta savitia bestiarum? De *Unit. Eccles.*
 S. GREGOR. MAGNUS. 5. Erga virum Dei ferina corda sunt hominum, et quasi humana bestiarum. Lib. 3 *Dialogi*, cap. 2.
 S. JOANNES CHRYSOST. 6. Bestia preter naturam est, esse mansuetam homini vero preter naturam est feritas. Homil. 3, de *David et Saule*.

7. Rustica feritas ratione non ducitur, mansuetudine non sedatur. De *Ruina monast. ordin.*, cap. 7.
 8. Quisquis per feritatem animi suis contubernibus non concordat, ferarum more solus necesse est ut bestialiter vivat. Opusc. 51, cap. 14.

SENTENTIE PAGANORUM.

9. Omnis ex infirmitate feritas. est. De *Beata vita*, cap. 3.

FERVOR.

Definitio. Fervor est obsequium ratione calens. Serm. 109.
 Fervor est aestuatio ardentis desiderii. Lib. 5, de *Erad. hom. inter.*, cap. 8.
Differentia. Inter fervorem amoris et fervorem iræ hoc interest: quod fervor amoris est cum quadam dulcedine, et lenitate: fervor autem iræ est cum amaritudine ad consumendum. 4, 2, quæst. 48, art. 2.

SENTENTIE PATRUM.

1. Superno igne accensus animus, non tepescit, sed ferveat, et studeat semper ardere. *Prose.*
 2. Ac si vigorem ejus aliqua turbarit adversitas, unde copit inflammari, inde poscat igitur. Lib. 10, epist. 84, ad *Demetriadem*.
 3. Cum christianus coepit fervere bonis operibus, patitur reprehensores et contradietores frigidus christianus. De *verbis Dom.*, serm. 48.
 4. Ardent homines iracundia, ardent et gratia: nam et qui vult occidere, fervet, et qui vult occidere fervet. *Prose.*
 5. Iste fervet præcepto, ille morbo; iste bonis operibus, ille saniosis ulceribus. Serm. 2, *Sabbat. post Dom. Quadrag.*
 6. Fervor præficiatur fervori, ut fervor virtutis fervori nature dominetur: imo fervor naturalis attollat se in fervorem virtutis. Serm. de *fide, spe et charitate*.
 7. Sunt qui non ideo lucent, quia fervent: sed magis fervent, ut luceant. Serm. in *Nativit. Joan. Bapt.*
 8. Reprimendus est fervor immoderatus, ne nocent unitati, serviat indiscretioni. In suis *Ser.*, verbo *Mouendi*.
 9. O quam multos senes et iudices Israel turpiter vitam negligentes, rex Babylonis in terra captivitalis et confusionis possidet! et quam multi juvenes spiritu fervente, Domino servientes, vim faciunt celo, totisque viribus sibi diripiunt illud! *Prose.*
 10. Utinam talium præconia juvenum nostri imitarentur senes, ut annosa redderet senecta,

JOAN. TRITH.

S. PETRUS DAM.

SENECA.

S. PETRUS CHRYSOL.

RICHARD. 1. S. VICTOR.

S. THOMAS AQUINAS.

S. AMBROS.

S. AUGUST.

S. HIERON.

S. BERNARD.

quod tenera fert sponte adolescentia. De *Ordine vite*.
 11. Nisi mentis intentio ferveat, unda mundi non vincitur, per quam semper anima ad ina revocatur. Lib. 4, *Pharetra*, cap. 25.
 12. Melius tibi fuerat in seculo mansisse frigidum, quam in monasterio non esse ferventem. Homil. 30.
 13. Quanto quis Deum plus diligit, tanto delectabilius facit opus Dei, atque ferventius. *Prose.*
 14. Quanto autem delectabilius et ferventius operatur, tanto amplius promeretur. Super epist. 1, ad *Cor.*, cap. 3, art. 3.
 15. Multi sunt, qui in initio conversionis suæ, in servitio Dei ferventes existunt, sed processu temporis tepescunt. Super *Apocal.*, cap. 11, art. 3.
 16. Non corruamus a primo nostro fervore, sed in eo quotidie crescamos. De *Profess. monast.*, art. 1.
 17. Quanto quis crescit in spirituali fervore, tanto plus illuminatur a Spiritu sancto. De *Profectu spirit.*, art. 10.
 18. Hosti quem ipsa conversatione provocavimus, in medio certamine manus. si in fervore, quo copimus, non perseveramus. Homil. 8, ad *Monachos*.
 19. Nescit itinere directo ad Deum ire oratio quæ successa non fuerit. Serm. 15, super *Cant.*, apud S. Bernard.
 20. Qui in amore Dei cordis calorem non habet, nec etiam vitam quam diligit, tenet. Lib. 11, *Moral.*, cap. 26.
 21. Mens humana dum igne amoris excoquitur, semper in se servat claritatem pulchritudinis, quotidiana innovatione fervoris. *Ibid.*, lib. 22, cap. 2, num. 4.
 22. Verus fervor non est, nisi ex amore Dei. Epist. 3, ad *Heliodor.*
 23. Ferventissimi in terrenis, frigidissimi in celestibus sumus, et summam in rebus parvis exhibentes alacritatem, ad majora torpescimus. *Prose.*
 24. Considerare pudet quantus sit fervor in seculo, qua cura singula quæque studia hominum quotidie ad perfectiora nitantur. Epist. ad *Demetriad.*
 25. Multi dum nimio fervore mentis, rationem suarum virium non habent, subito conciderunt. *Ibid.*
 26. Excitantur est spirituales stimulis semper animus, et majore quotidie ardore renovandus. *Prose.*
 27. Orationis instantia, illuminatio lectionis, sollicitudo vigiliarum, et diurna et nocturna ejus fructamenta sunt. *Ibid.*

S. BONAV.

S. CESARIUS ARELAT.

DIONYSIUS CARTHUS.

S. PETRUS CHRYSOL.

RICHARD. 1. S. VICTOR.

S. THOMAS AQUINAS.

S. EUSEBIUS EMISSEN.

GILBERT. ANGLUS.

S. GREGOR. MAGNUS.

S. HIERON.

S. BERNARD.

28. Prædicatori necessarius est fervor: tunc talis potest alios inflammare, qui prius fuerit inflammatus: quia qui non ardet, non incendit. Super *Psalm. cv*, *Moraliter*.
 29. Novitii primo fervorem magnum concipiunt, sed postmodum tepiditatem pariunt. Super *Isai.*, cap. 33, *Moraliter*.
 30. Peccatores in peccatis magis ac magis frigescent: quia omnis calor fervoris per peccatum consumitur. Super *Hierem.*, cap. vi.
 31. Sive periculum, fratres, sive quidquam patiamur, ardentes reddamur ad virtutis studium. Homil. 43, super 1, *Cor.*
 32. Statim ut susceperis flammam, curre: nescis enim utrum brevi extinguenda sit, ne forte in tenebris te deserat. *Gradu* 3.
 33. Nimius fervor exterminat fortitudinem. Serm. de *Veri. Dom.*
 34. Calidus est, qui fervore divini amoris æstuat: frigidus vero dicitur, qui vitis et scleribus extinctus, nullo fervore spiritus ad Dei amorem elevatur; tepidus autem est, qui scleribus et vitis majoribus non involvitur, et tamen sine fervore Dei amoris otiosus inter alios conversatur. Orat. 5, in *Convento Abbat. habit.*, super illud *Apocal.*, v: *Utinam Frigidus esses*.
 35. Tanto quisque sit ferventior in operatione, quanto incertior est vocatione. De *Ligno vite*, tract. 12; de *Humilit.*, cap. 4.
 36. Ubi cor ardet, flammam membra non sentiunt: ubi Christi ignis operatur, diaboli necesse est vincatur incendium: ubi Dei spiritus fervet, frigida fit flamma mortalium. Homil. 2, de *S. Laurentio*.
 37. Nihil remissum, nihil tepidum habeamus in nobis: sed cum fervore spiritus, et calore fidei cuncta peragamus. Lib. 9, in cap. 12, *Epist. ad Rom.*, super illud: *Spiritus ferventes*.
 38. Voluntas bene operandi quando ferventior, tanto fructuosior semper erit. De *Charit.*, cap. 56.
 39. In spiritualis militia tyrocinio, malo ut modum discretionis nimius fervor excedat, quam degeneres animos desidis ignavie torpor astringat. *Prose.*
 40. Facilius est enim refluxo vasi, quod super exuberat demere, quam quod in eo vacat, implere.
 41. Laboriosus est, trunco ramos, qui non habentur, inserere, quam arbori superfluos amputare.
 42. Licet hoc vitium sit, quod limitem discretionis excedas, melius est tamen te nimii fervoris argui, quam fœdo desidie morbo notari. Lib. 6, epist. 22, ad *Damian. monach.*
 43. Si vis vocem habere, vel in predicationi-

HUGOCARD.

S. JOANNES CHRYSOST.

S. JOAN. CLIM.

JOAN. GEBES.

S. JOAN. CLIM.

JOAN. GEBES.

JOAN. TRITH.

S. LAURENT. JUSTIN.

S. MAXIMUS EP. TAURIN.

ORIGENES.

PETR. BLES.

S. PETRUS DAM.

bus intonantem, vel orationibus efficacem, satage semper ut te divinus fervor accendat. Opusc. 45, cap. 4.

RICHARD. A
S. VICTORE.

44. Monacho ferventi nihil valet esse prestantius, frigidum nihil vilius. Opusc. 50, cap. 13.

S. THOMAS
AQUINAS.

45. Mentis villas tanto pretiosior est, quanto de fonte amoris ei fervoris radice procedit. Part. 2, super Cant., cap. XIV.

THOMAS A
KEMPIS.

46. Fervor voluntatis non est virtuosus, nisi sit ratione ordinatus. 2, 2, quest. 106, art. 4.

47. Quae est causa quod tam multi a prima devotione et fervore tepescunt, et tam parum in veris virtutibus proficiunt, quia, prohi dolor! a sancto proposito paupertatis et simplicitatis quod didicerunt, paulatim recedunt. Serm. 3, ad Novit., divis. 1.

48. Fervor nostrum quotidie debet crescere, sed nunc pro magno videtur, si quis primi fervoris partem possit retinere. Lib. 1, de Imit. Chr., cap. 41, sect. 5.

49. Omni die renovare debemus propositum, et ad fervorem nos excitare. Ibid., cap. 49.

50. Homo fervidus et diligens, ad omnia est paratus. Ibid., cap. 25, sect. 2.

51. Felix anima, quae per singulos dies fervorem addit fervori. De Discipul. claustr., cap. 16.

SENTENTIAE PAGANORUM.

CICERO.

52. In re frigidissima cales, in ferventissima friges. Lib. 4, de Art. Rhetor.

Vide etiam lit. Affectiones quatuor, sent. 32; Devotio, sent. 21, 44; Exemplum, sent. 25; Novitius, sent. 58; Occupatio, sent. 23; Oratio, sent. 72, 162; Propositum, sent. 49, 50, 56, 67; Religiosus, sent. 96; Sceritas, sent. 20; Spiritus sanctus, sent. 99, 100, 101; Tepiditas, sent. 33, 38.

FESTIVITAS.

S. ISIDORUS
HISPALENSIS.

Etymologia. Festivitas dicta est a festis diebus, quasi festidus, eo quod in eis sola res divina fit. Lib. 6 Etymol., cap. 18.

PLATO.

Definitio. Festum est tempus sacrum secundum leges. Syzygia 6, de Definit.

ISIDORUS
HISPALENSIS.

Origo. Omnes festivitates pro varietate religionum, diversoque in honore martyrum tempore, ideo a viris prudentibus instituta sunt, ne forte rara congregatio populi fidem minueret in Christo. Prosecc.

Propterea dies aliqui constituti sunt, ut in unum omnes pariter convenirent, ut e conspectu mutuo, et fides cresceret, et letitia major oriatum. Lib. 1, de Officiis Ecclesiasticis, cap. 35.

SENTENTIAE PATRUM.

S. AMBROS.

1. Totae die festivitalis sit nobis vel oratio, vel lectio. Serm. 33, Tempore jejunii.

2. Dominica nobis ideo venerabilis est, atque sollemnis, quia in ea Salvalor velut sol oriens discussis infernorum tenebris lucis resurrectionis emicuit. Serm. 61, de Pentecoste.

3. Festus dies Domini est, ubi perfectarum virtutum gratia est. Lib. 2, de Cain et Abel, cap. 2.

4. O abusus perversa hominum, et iactura temporis irreperabilis, et negotium gratissimum demoniis: quia quod cum multo labore per hebdomadam lucrati sunt, festis diebus in tabernis, in ludis, et spectaculis expendunt. Part. 2, tit. 9, de Acedia, cap. 7, § 4.

5. Demones inimici pessimi anime, seu Ecclesiae, derident hominum festa: quia non Deo, sed sibi vacant, ventri, et demoni. Ibid.

6. Quis est hic, qui ita celebret festa vacando divinis, et laudabilibus eum? Prosecc.

7. Nonne tota occupatio hominum in festis est circa corpus? mulieres vacant, et non parum temporis exponunt in se ornando ad capiendas animas.

8. Famuli et famulae ad preparandum cibos accuratius solito, mercatores ad faciendum snos computos, et ratiocinia, et scribendum libros et litteras. Ibid.

9. Die Dominica nihil agendum est, nisi Deo vacandum: nulla operatio in illa die sancta agatur, nisi tantum hymnis, et canticis spiritualibus. Habetur in Decretis Gratiani, part. 3, dist. 3, can. Jejunia.

10. Populus christianus memorias martyrum religiosa solemnitate concelebrat, ad excitandam imitationem, et ut meritis eorum consecietur, atque orationibus adjuvetur. Lib. 20, contra Faustum, cap. 21.

11. In die festo nullus se a sacra missarum celebratione separet, neque otiosus quis domi remaneat, ceteris ad ecclesiam pergentibus, neque in venatione se occupet, et diabolico mancipetur officio. Prosecc.

12. Quod valde dolendum est, sunt aliqui maxime potentes istius mundi, qui cum veniant ad ecclesiam, non sunt devoti ad laudes Dei celebrandas, sed cogunt presbyterum ut abbreviet missam, et ad eorum libitum cantet a quibusvis missam, et ad eorum libitum cantet a quibusvis diurnum spatium cum nocte simul ad eorum deceptorum voluptates.

13. Nolite, fratres mei dilectissimi, haec facere: nolite haec facientibus consentire: quia non solum qui haec faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus, pereunt. Serm. 1, Dom. 26, post Trinitatem.

14. Recte festa Ecclesiae colunt, qui se Ecclesiae filios esse recognoscunt. Serm. 2, Dedicat. Eccles.

S. ANTONY.

S. BERNARDINUS.
S. SEN.

15. Ab ipsis sanctorum martyrum in veritate festivitalum gaudia celebrantur, qui ipsorum martyrum exempla sequuntur. Prosecc.

16. Solemnitates enim martyrum, exhortationes sunt martyriorum: ut imitari non pigeat, quod celebrare delectat.

17. Sed nos volumus gaudere cum Sanctis, et tribulationem mundi volumus sustinere cum ipsis.

18. Qui enim sanctos martyres, in quantum poterit, imitari noluerit, ad eorum beatitudinem non poterit pervenire. Serm. 3, de Martyribus.

19. Mira multorum insaniam! per totam septimanam laborare pro misero corpore, et in die esto laborare pro damnatione infelicis anime. Prosecc.

20. Stupenda insaniam! per totam hebdomadam laborare in operibus licitis, et diem dominicum polluere et violare ludis, voluptatibus, ebrietatibus, et choreis. Serm. 10, Dom. 1, Quadrag., art. 2, cap. 4.

S. BERNARDINUS.

21. In Sanctorum vigiliis necesse est vigilare hominem spiritum, qui solemnitates eorum celebrare desiderat in spiritu et veritate. Serm. Vigil. SS. Petri et Pauli.

22. Speciale obsequium Deo praebetur in observantia sanctorum solemnitalum. Serm. 4, super Salve Regina.

23. Tria sunt, quae in festivitalibus Sanctorum vigilantiter considerare debemus: auxilium Sancti, exemplum ejus, confusionem nostram. Serm. Vigil. SS. Petri.

24. In Sanctorum festivitalibus et gaudere et confundi debemus. Gaudere, quia patronos praemisimus: confundi, quia eos imitari non possumus. Ibid.

25. Quandoquidem est festum alicujus Sancti, cogita de illo quanta sustinuit propter Deum, quia brevis; et qualis adeptus est, quia aeterna. In Notabili documento.

S. BONAV.

26. Festum triplex faciendum: festum virginum, festum confessorum, festum martyrum: festum virginum facit, qui observantia castitatis mentem exhilarat; festum confessorum facit, qui consolatur in puritate confessionis: festum martyrum facit, qui in tribulatione gaudet in spe resurrectionis. Super Psalm. cxvii.

27. Nihil perniciosius facere, est diem festum agere. Collat. 36, super cap. vii, Joan.

28. Festivitas caelica est, in qua vacatur divina visioni et fruitioni. Prosecc.

29. Festivitas angelica est, sive divina, in qua indulgetur divino cultui et laudibus, quiescendo ab operibus servilibus et peccatis. Ibid.

30. Sanctorum festa ad hoc celebramus, ut dum qui fecerint, attendimus, imitari pro posse studemus. Serm. 3.

31. In solemnibus festis est ab infirmitate cessandum. In Speculo discipuli., part. 4, cap. 28.

32. Satis durum et prope nimis impium est, ut christiani non habeant tantam reverentiam diei Dominico, quantum Judaei observare videntur in sabbato. Prosecc.

33. Cum enim ipsi infelices ita Sabbathum observent, ut in eo nihil terreni operis exercere presument: quanto magis illi, qui pretioso sanguine Christi redempti sunt. Homil. 42.

34. Dies eorum, quibus excedunt, annotat, ut commemoraciones eorum inter memorias martyrum celebrare possimus. Epist. 37, qua est sexta lib. 4, ad Presbyt. et Diacon.

35. Illustris et peramabilis semper est angelis atque hominibus memoria Sanctorum, ut nos pari zelo et fervore decertemus, et ad eorum imitationem Deum diligamus. In Omnes Sanctos.

36. Festivitates Domini et aliorum Sanctorum, magis honorantur inopia et paupertate, per quam ipsi colunt ingressi sunt, quam curiositate et superfluitate, per quam anima elongatur a caelo. In suis Opusc., oraculo 8.

37. Transeunt cuncta, quae temporaliter festiva celebrantur: curate qui solemnitalibus interestis, ne ab aeterna solemnitate separemini. Homil. 26, super Evang.

38. Quid prodest interesse festis hominum, si deesse contingat festis angelorum? Ibid.

39. Umbra enim venturae solemnitas, est solemnitas praesens.

40. Dominico die a labore terreno cessandum est, atque omnimodo orationibus insistendum: ut si quid negligentiae per sex dies agitur, per diem resurrectionis Dominice precibus expietur. Lib. 11, in Regist., indict. 6, cap. 3, epist. 3, ad Romanos civis.

41. Festi summa, Dei est memoria, ut Deus laudetur et glorificetur. Orat. 2, in Epiphania.

42. Mos ecclesiasticus obtinuit, ut dies hectorum martyrum, sive confessorum, quibus de hac vita migraverunt, non funebria, sed natalitia vocemus: quia tunc felicius vivere coeperunt, cum per mortis umbram ad vitam aeternam pervenire meruerunt. Serm. 2, Dom. 3, post Pascha.

43. Omnis memoria iustorum totis votis est celebranda: quia omnis solemnitas amicorum Dei est gloriosa. Serm. 1, de Laud. B. Mariae.

44. Sollicitus providendum est, ut solemnem diem non tam ciborum abundantia, quam spiritus exultatione celebremus. Prosecc.

45. Quia valde absurdum est, nimia saturitate

S. C. MARCIUS
ARELAT.

S. CYPRIAN.

S. PHEREM.

S. FRANCIS
ASSISIENSIS.

S. GREGORIUS
MAGNUS.

S. GREGORIUS
NAZ.

HAYMO.

HESYCHIUS.

S. HIERON.

velle honorare martyrem, quem scias Deo placuisse jejuniis. Epist. 49, ad *Eustochium*.

46. Festivitas christianorum, jugis et aeterna est. Epist. 29, ad *Algasian*, quaest. 10.

47. Prima virtus est sacerdotis, non tantum docere quae noverit, sed et omnes Dei festivitates custodire, ut possit aliis custodienda praecipere, quae et ipse observaverit. Lib. 13, super *Ezech.*, cap. xv, super illud : *Et praecipita in omnibus solemnitatibus*.

HUGO A S. VICTORE. 48. Festi dies aliud studium, et alium conversandi modum exigunt, quam hi in quibus licet operari. *De Institut. monast. ad novit.*, cap. 4.

49. Oportet quaedam conversationis novitates festos dies honorare. *Ibid.*

50. Quantum addit decoris diebus festis, quies vacationis, tantum ornamenti confert caeteris diebus studium boni operis. *Ibid.*

51. In festis diebus quisquis noluerit esse quietus, iudex suae vanitatis est : et in aliis qui non fuerit laboriosus, festis pigritiae est. *Prose.*

52. Carnales mentes, ne in festis diebus quiescant, vanitas exagitat : ne in aliis in bono opere se exerceant, pigritia ligat. *Ibid.*

53. Nulla faciunt, qui putant festorum celebritatem consistere in commensationum et christiatum amplificatione, quod est magis festa violare. Super *Luc.*, cap. ii.

HUGOCARD. 54. Multi in festis diebus, quando debent se magis conjugere Deo per contemplationem et orationem, amittunt Iesum, id est, salutem. *Ibid.*

S. IGNATIUS MARTYR. 55. Festivitates ne dehonestetis. Epist. 8, ad *Philipp.*

S. JOANNES CHRYSOST. 56. Vere feriae sunt, ubi animarum salus, ubi pax et concordia est. Homil. 1, super *Genes.*

57. Festa non multitudo convenientium facere solet, sed virtus : non sumptuosus vestitus, sed pietatis ornatus ; non mensae dapsilitas, sed cura animae. Homil. 5, de *Fide Anne*.

58. Tunc solum veram solemnitatem peragimus, cum spiritualis vitae continuo cultum angemus, cum ab alienis manus abstinemus, cum in laboribus superfluis atque inanibus, quos propter hanc vitam sustinemus, legem sabbati conservamus. Homil. 40, super *Math. Oper. perf.*

59. Scire nos convenit, quod ita nos vere solemnes sumus, si solemnitate sic utimur, ut praesentem Deum habere mereamur. Serm. 8, de *Resur.*

60. Ita nobis sanctorum dierum festivitas agatur, ut relaxatione corporum, puritas non corumpatur animorum : sed potius abstinentes ab omni luxu, ebrietate, lascivia, dantes operam sobrie remissioni, ac sanctae sinceritati, id efficere

tentemus ; ut quidquid nunc corporali abstinentia non adipiscimur, mentium puritate quaeramus. *Ibid.*

61. Nonnulli festivos se esse dubitant, nisi gula, nisi ventri, nisi luxuriae satis fecerint : non est, fratres, festivitatem colere, sed coinquinare. *Prose.*

62. Vultis ergo scire quid sit hominem festivum esse? imitami in aliquos illos, qui festivitate usi sunt, dico Sanctos Dei : quorum semper fuerunt dies sobrii, noctes pudicae, sanctae vigiliae, sopor castus, actus probi, conversatio honesta, vita sibi ex omni parte consentiens.

63. Neque illos sequamur, quorum Deus venter est, qui terrena sapiunt : hi enim, dilectissimi, divinis solemnitatibus non intersunt : his sacrae diei festa non sapiunt. *Ibid.*

64. Quamlibet quis solemnitatem pro honore divino celebrare se credat, festivitatem Dei quia in probris agit, injuria est. *Ibid.*

65. Centum sexaginta octo horas habente hebdomada, unam et solam horam sibi ipsi sequegavit Deus, et hanc in opera saecularia et in ridicula et in conventicula insumis. Serm. de *Eucharistia*.

66. Solemnitas propterea instituta est, non ut turpiter vivatur, neque ut peccata accumulentur, sed ut praesentia tollantur. Homil. 27, super *I Cor.*

67. Solemnitas bonorum operum est exhibitio, animae puritas, vitae rectitudo : quae si habueris, semper celebrare poteris solemnitatem. *Ibid.*, homil. 28.

68. Festa Sanctorum non faciunt sanctos, sed probant. Quis dubitaverit innumerabiles cum Christo regnare Sanctos, quorum apud viventes nulla festa celebrantur? Orat. 8, in *Conventu Abbat.* habita.

69. Parum religiosus alio tempore demonstratur, qui in festis diebus religiosus non invenitur. Serm. 2 *Quadrage.*

70. Cui festivitas est celebranda sublimior, ipse quoque reperitur virtutibus ornator. *Ibid.*, serm. 3.

71. Solemnitas martyrum, exhortationes sunt martyrorum ; ut imitari non pigeat, quod celebrare delectat. Serm. de *Martyrib.*

72. Si desinas ab omnibus secularibus operibus, et nihil mundanum geras, sed spiritualibus operibus vaces, ad Ecclesiam convenias, lectionibus divinis et tractatibus aurem praebes, et de celestibus cogites, haec est observatio sabbati christiani. Homil. 23, in cap. xxviii.

73. Tu christiane, diem Domino Dominicum, serva, si vis illum videre Domini diem, si vis

JOAN. TRUTH.

S. LEO I.

ORIGENES.

S. PETERUS CHRYSOL.

quidquid est dominicum per Dominum possidere. Serm. 105.

74. Ideo natales martyrum annua letitia celebrantur, ut quod semel actum est, per omne aevum in memoria maneat devotorum. *Ibid.* serm. 129.

75. Ferveat oratio, et festum martyris celebratur : sed ut non sit inanis qui celebrat, imitetur. *Ibid.*, serm. 137, de *S. Laurent.*

S. PETERUS DAMIANUS. 76. Christiano sabbatum agere, est a laboriosa rerum temporalium cupiditate quiescere, solis orationum ac lectionum studiis insudare, saecularium negotiorum pondus de mentis cervicis projicere, ad contemplanda caelestia tota cordis intentione vacare, et carnis oblectamenta contemneri. *Prose.*

77. Qui ab actionum saecularium laboribus cessat, et divinae servitutis operibus vacat, ille christianae religionis sabbatum celebrat. Lib. 4, epist. 16.

PHILO JUD. 78. Non alia faciamus, quae festis diebus non licet agere. de *Migrat. Abraham.*

79. Festum hilaritatem animae, et erga Deum gratitudinem significat. *Ibid.*

S. SYNESESUS EPISCOPUS. 80. Ut deo dignum te festi celebratorem praebes, ne a sobria jejunii mensa ad ebriam et violentam te conferas, quin potius craterem sobria mixtura plenum Deo immortalis offeras. In *Concion. panegy.*

S. THEOPH. ALEX. 81. Non est haereticorum ulla solemnitas, nec qui errore decepti sunt, illius possunt communionem letari. *Epist. Paschal.* 1.

S. THOMAS AQUINAS. 82. Festum omne Veteris Testamenti habet ali-

quod festum sibi succedens in Novo Testamento : festo Phase, succedit Festum Passionis Christi et Resurrectionis : festo Pentecostes, in quo fuit data lex velus, succedit festum Pentecostes, in quo fuit data lex spiritus vite : festo Neomeniae succedit festum beatae Virginis, in qua primo apparuit illuminatio solis, id est Christi, per copiam gratiae : festo Tnarum succedunt festa apostolorum : festo Expiationis succedunt festa martyrum et confessorum : festo Tabernaculorum succedit festum consecrationis Ecclesiae : festo Coetus atque Collectae succedit festum angelorum, vel etiam festum omnium Sanctorum. 1, 2, quaest. 103, art. 3.

THOMAS A KEMPIS. 83. Ibi est magna et vera festivitas, ubi est puritas innocentis vite, libertas bonae conscientiae, jucunditas spiritualis letitiae. Serm. 29, ad *Novit.*

84. Felix festivitas, quando et mentis jucunditas sentitur, et spiritualibus opulis anima invitata large reficitur. *Prose.*

85. Non enim festum mihi est, si in corde non

est : quia ideoque exterius recollitur, ut gravius et jucundius intus celebratur.

86. Nam exteriora festa, interiorum sunt incrementa festorum, et aeternorum quaedam praesagia gaudiorum. *Medit. 4, de Nativ.* cap. 4.

87. Tanto devotius quis festa celebrat, digniusque in Sanctis suis Deum honorat, quanto in spiritu plus proficit, et ad amorem aeternitatis se latius extendit. *Ibid.*, cap. 7.

SENTENTIA PAGANORUM.

88. Legum conditores festos instituerunt dies, ut ad hilaritatem homines cogentur, tanquam necessarium laboribus interponentes temperamentum. *De Tranquillit. animi.* cap. 15.

89. Quidni ego magnorum virorum imagines habeam, quae sunt incrementa animi, et natales celebrem? ego vero illos veneror. Epist. 64.

FIDES.

Etymologia. Fides componitur ex duplici verbo, facio scilicet et dico : si enim facio quod dico, et apprehendo quod tango, tunc est fides, et talis fides salvat. Serm. 24, post *Trinit.*

Fides appellata est ab eo, quia fit quod dicitur : duas syllabas sonant, cum dicitur fides. Prima syllaba est a facio, secunda a dicto : interrogo ergo te utrum credas? dicis, credo; fac quod dicis, et fides est. Serm. 2, *Dom. 19, post Trinit.*

Fides dicta est ab eo quod fiant dicta. Super *Psalm.* xxxvii, vers. 40.

Definitio. Fides est donum Dei ac lumen, quo illustratus homo firmiter assentitur omnibus, quae Deus revelavit, et nobis per Ecclesiam credenda proposuit, sive scripta illa sint, sive non sint.

Fides est credere quod non vides, cuius fidei merces est videre quod credis. *De Verbis Apostoli.* Serm. 27.

Fides est assensus non hesitans de his quae audita sunt in certitudine veritatis, et praedicata sunt per gratiam Dei. *De Fidei confessione.*

Fides est voluntaria quaedam et certa praebitio necdum propalatae veritatis. Lib. 5, de *Consid.* ad *Eugen. Pap.*

Fides est eorum, quae sperantur, hypostasis : eorum, quae non videntur redargutio. Part. 3, *Centiloquii*, sect. 37.

Fides est unicum creditum fundamentum, eos collocaos in veritate. *Ibid.*

Fides nihil aliud est, nisi credulitas rei, quae non potest videri. In *Speculo Eccles.*, cap. 17.

Fides est in studio sancto quam ex praemissorum veritate ad invisibilia futura mentem facit tendere. *De Fruct. carnis et spiritus*, cap. 16.

SENeca.

S. AUGUST.

CASSIODOR.

CATECHISM. ROMANUS.

S. AUGUST.

S. BASILIUS MAGNUS.

S. BERNARD.

S. BONAV.

S. EDMUND.

HUGO A S. VICTORE.

JOAN. CASS. Fides est, quae futuri iudicii, ac suppliciorum metu, vitiorum facit contagia declinari. Collat. 41, *Abb. Chacronis*, cap. 6.

S. JOAN. CLIM. Fides est animae nihil hæsitans status adeo fixus, ut nulla adversitate motus agatur. Gradu 27, *de Differentia quietis*.

S. JOAN. DAM. Fides nihil aliud est quam assensio ab omni curiositate procul dissita. Lib. 4 *Parall.*, cap. 42.

HUGO A S. VICTORE. Fides est certitudo rerum invisibilium ad religionem pertinentium, supra opinionem et infra scientiam constituta. In *Apologia de Verbo incarnato*.

Fides est certitudo rerum absentium supra opinionem et infra scientiam constituta. Lib. 1, *de Sacram.*, part. 10, cap. 2.

S. ISIDORUS HISPALENS. Fides est, quae veraciter credimus id quod nequamquam videre valemus : nam credere non possumus, quod videmus. Lib. 8, *Etymolog.*, cap. 2, verbo *Fides*.

S. MAXIMUS MART. Fides est facultas conjunctiva, sive habitudo effectrix supernaturalis immediate perfectæque unionis ipsius credentis erga Deum, cui creditur. Centuria 2, *de Virtut. et vitiis*, cap. 8.

S. THEODOR. Fides est voluntaria quedam animi compositio et conventio, vel latentis ac remotæ rei visio quadam et contemplatio, vel circa id quod vere est animi adhesio et constantia, rerumque invisibilium apprehensio quedam nature compar et congruens. Serm. 1, *de Curat. Græcarum affectionum*.

Fides est insita credentium animis citra ambiguitatem aliquam dispositio. *Ibid.*

S. THOMAS AQUINAS. Credere est actus intellectus essentientis divine veritati ex imperio voluntatis motu per gratiam. 2, 2, quest. 2, art. 9.

Fides est certitudo animi quedam de absentibus supra opinionem, et infra scientiam. *Ibid.*, quest. 4, art. 1.

PLATO. Fides est recta opinio et persuasio quod res ita se habet, velut ipsi videtur. Syzygia 6, *de Definit.*

S. BONAV. *Differentia.* Aliud est credere Deum, aliud credere in Deum, aliud credere Deo. *Prosec.*

credere Deum, est ipsum credere esse : credere in Deo, est credendo ipsum amare : credere Deo, est credere verbis ejus. Lib. 5, *Compendii Theolog. veritat.*, cap. 24.

S. AMBROS. *Productio.* Fides est radix virtutum omnium. Lib. 2, *de Cain et Abel*, cap. 9.

S. BONAV. Fides est radix omnium virtutum, quæ si eyellatur, cætere virtutes arescant. Serm. 1, *Dom.*, 24, *post Pent.*

HUGO A S. VICTORE. Fidei comites sunt : religio, munditia, obedientia, castitas, reverentia, continentia, affectus. *De Fructibus carnis et spirit.*, cap. 16.

Comparatio. Sicut locus sine portu, navibus esse non potest tutus; sic animus sine fide, stabilis esse non potest. Lib. 1, *de Invent. rhetoric.*

SENTENTIA PATRUM.

1. Gratiior est Deo anima cum formata fide, quam totius hierarchie natura sola. *Prosec.*

2. Unde æstimari non potest animæ iactura, si vel in minima fidei particula dubitet, aut discredat. Part. 3, serm. 4, regina 11, cap. 23.

3. Fides fundamentum est justitiæ : justorum enim corda meditantur fidem, et cum se justos accusat, justitiam supra fidem collocat. Lib. 1, *de Offic.*, cap. 29.

4. Ubi fides, ibi exercitus angelorum est. *De Obitu Theodosii imperat.*

5. Tene clavum fidei, ut te graves hujus sæculi turbari non possint procellæ. Lib. 7, epist. 44, *ad Constantium*.

6. Ubi fides integra est, ibi Salvator docet, vigilat, et exultat : ibi requies, ibi tranquillitas, ibi cunctorum medicina. *Prosec.*

7. Ubi autem fidei admixta est perfidia, ibi Christus torpet, dormit : et peior est ibi metus, ibi tempestas, ibi omnium est discrimen. Serm. 44.

8. Fides nostra, thesaurus est. Lib. 4, *de Atraham.*, cap. 9.

9. Hereditas majorum est vera fides. Super *Psal.* xxxvii.

10. Ubi vera est fides, ibi veri luminis est gratia. Super *Psal.* cxvii, serm. 8, vers. 7.

11. Cito fides in exercitatu languescit, et crebris offensa tentatur incommodis : pax ergo, fidei corruptelæ materia est. *Ibid.*, serm. 11, vers. 7.

12. Morale est omnibus, ut qui fidem exigunt, fidem adstruant. Lib. 2, super *Luc.*, cap. 1 in illud : *Exurgens Maria*.

13. Quanto fides est nobilior viva, tanto vituperabilior christianus ex fide mortua, et dignior majori pena propter majorem ingratitude. Part. 4, lit. 8, *de Fide*, cap. 4, § 6.

14. In operibus delinquere, infirmitatis indicium est : incredulum vero esse, audaciam temeritatis significat. Serm. *de Vanitate mundi*.

15. Res magnas et apprehensum difficiles, non nisi fide consequi datur. *De Incarnat. Verbi*.

16. Indicium voluntatis animæ, fides est. *De Passione et cruce Domini*.

17. Non potest fides venire in dubium, quæ veritatis fulla præsidio, crassiora mendaciorum nebula, fulgida claritatis lumine dissipat. *Prosec.*

18. Non enim potest propriis carere viribus, quæ non eget extrinsecus suffragiorum administrari. *Disputat. contra Arium*.

19. Non sic videtur fides in corde, in quo est,

CICERO.

B. ALANUS DE RUPE.

S. AMBROS.

S. ANTONIUS.

S. ANTONIUS ABRAS.

S. ANTONIUS MAGNES.

S. AUGUST.

ab eo ejus est : sed eam tenet certissima scientia clamante conscientia. *Prosec.*

20. Rerum absentium presens est fides; et rerum quæ foris sunt, intus est fides : et rerum quæ non videntur, videtur fides. Lib. 13, *de Trinit.*, cap. 4.

21. Hæc est fides, quæ paucis verbis tenenda in symbolo christianis datur, quæ pauca verba fidelibus nota sunt, ut credendo subjungatur Deo, subjugati recte vivant, recte vivendo cor mundet, corde mundato quod credunt intelligant. *De Fide et symbolo*, cap. 40.

22. Fides est honorum omnium fundamentum fides est humane salutis initium : sine hac fide nemo ad filiorum Dei numerum potest pervenire sine fide omnis labor hominis vacuum est. *De Fide ad Petrum*.

23. Fides non est quod creditur, sed quæ creditur, et illud quod creditur, illa conspicitur. Lib. 14, *de Trin.*, cap. 8.

24. Omnis fidei violator, iniquus est. Lib. 1, *de Doctr. christiana*, cap. 36.

25. Primum et maximum fidei officium est, ut in verum credatur Deum. Lib. 4 *de Civit. Dei*, cap. 20.

26. Pejor est desertor fidei, et ex deserto oppugnatior ejus effectus, quam ille qui non deseruit fidem, quam nunquam tenuit. *Ibid.*, lib. 21, cap. 25.

27. Ad fidem nullus est cogendus invitus. Lib. 2, *contra Petikan.*, cap. 83.

28. Quando Deo adjuvante ex vera vivitur fide ipse Deus adest et menti illuminanda, et concupiscentiis superandæ, et molestiis perferendæ. Lib. 5, *contra Julian.*, cap. 3.

29. Tanta est fidei Catholicæ sanitas, quam sanctus ubique seminat Spiritus, non pravitate hereticæ vanitas, et præsumptio spiritus. Lib. 4, *contra duas Epist. Pelagian.*, cap. 14.

30. Si dormiat fides vestra, dormit Christus in vobis : in quo autem non dormit fides, vigilat Christus. Super *Psal.* cxx, vers. 4 : *Ecce non dormitabit*.

31. Diabolus nihil aliud agit, nisi ut intercludat viam ne credatur in Deum; si enim creditur in Deum, patet via, et ipse Christus est via : si autem non creditur in Deum, interclusa est via. Super *Psal.* cxxxiv, *Exposit. mystica*, vers. 11.

32. Intellectus mercos est fidei : ergo noliquæ-re ut credas, sed crede ut intelligas. Tract. 29, super *Evang. Joannis*, cap. vii.

33. Fides meritum est, intellectus præmium. Tract. 48, cap. x.

34. Fides debet præcedere intellectum, ut sit

intellectus fidei præmium. *De Verb. Dom.*; serm. 51.

35. Fides nostra, fides recta, catholica, non opinione præsumptionis, sed testimonio lectionis collecta : nec heretica temeritate incerta, sed apostolica veritate fundata. *Ibid.*, serm. 83.

36. Nullæ sunt majores divitiæ, nulli thesauri, nulli honores, nulla mundi hujus major substantia quam est fides catholica. *De Verb. Apost.*, serm. 1.

37. Fides catholica peccatores salvat; cæcos illuminat; infirmos curat; catechumenos baptizat; fideles justificat; penitentes reparat; justos augmentat; martyres coronat; virgines, viduas, et conjugales casto pudore conservat; clericos ordinat; sacerdotes consecrat; regnis celestibus preparat; in æterna hereditate cum angelis sanctis communicat. *Ibid.*

38. Piscis bonus, pia est fides : vivit inter fluctus, nec frangitur, nec solvitur fluctibus, vivit inter tentationes tempestatesque hujus sæculi pia fides : servit mundus, et integra est. *De Verbis Dom.*, serm. 29.

39. Melior est fides, quam caro, melior est fides quam aurum, et melior est fides quam argentum, quam pecunia, quam prædia, quam divitiæ : et ista omnia videntur, fides non videtur. *De Verbis Apost.*, serm. 17.

40. Multo plus fulget fides, quam aurum : aurum latebris tenebretur : animum fides ingenito splendore conspicitur : aurum tuto prodi non potest, fides bono publico semper fulget, dignitatem fidei fiducia ipsa testatur. *Ibid.*, serm. 26.

41. Initium bonæ vitæ, cui vitæ etiam æterna debetur, recta est. *Ibid.*, serm. 27.

42. Nihil prodest verbis proferre fidem, et factis deserere veritatem. Serm. 1, *de Defunctis*.

43. Fides est scutum sub quo (uta est justitia, sicut sub munimine omnium virtutum. Habet. in *Gloss. ord.* super *Epist. ad Ephes.*, cap. vi in illud : *Scutum fidei*.

44. Fides quando promittitur, etiam hosti servanda est, quanto magis amico? Habetur in *Decretis Gratiani*, part. 2, causa 23, quest. 1, can. *Noli*, § *Fides*.

45. Ardua fides robustos exigit annos. In suis *Proverb.*, verbo *Ardua*.

46. Fides nescia falli, fides invisibilia comprehendens, sensus penuriam non sentit. *Prosec.*

47. Fides transgreditur fines etiam rationis humane, naturæ usum, experientie terminos. Serm. 28, super *Cant.*

48. Dicamus fidem vitem, virtutes palmites, botrum opus, devotionem vinum. *Ibid.*, serm. 30.

49. Est fides, alia præceptorum, quæ credimus

V. REDA

S. BERNARD.

in Deum; alia signorum, qua credimus Deum; alia promissorum: qua credimus Deo. *Serm. 2, Parvulor., serm. 2.*

50. Fides attingit inaccessa, deprehendit ignota, comprehendit immensa, apprehendit novissima, ipsam denique eternitatem suo vastissimo sinu quodammodo circumcludit. *Serm. 76, super Cant.*

51. Qualis sit cuiuscunque fides, tribulatio probat: si cuius deficit, ficta esse cognoscitur: si cuius perseverat, probata et perfecta censetur. *Epist. ad Henric. Senonens. archiep.*

52. Continua operatione virtutum, et assidua meditatione Scripturarum sanctarum fides eruditur, et erudiendo illuminatur, et illuminando augetur, et augetur perficitur, et perficiendo stabilitur. *De Ordine vita.*

53. Licet fides credulitatis in multis videatur esse, fides tamen fidelitatis et confidentiae reperitur in paucis. *Super Luc., cap. xviii, in illud: Putas invenies fidem in terra?*

54. Fides debet esse primo solida in credendo vera fideliter; secundo devota in expectando promissa certitudinaliter; tertio magna in operando ardua virtiliter. *Serm. 3, Dom. 23, post Pent.*

55. Miro modo anima delectatur in intelligendo quod perfecta fide credit. *Super Lib. 1, Sentent. in proemio, quest. 2.*

56. Fides non tantum est virtus gratuita, sed gratuitarum virtutum regula et auriga. *Super lib. 3, Sent., dist. 23, art. 4, quest. 1.*

57. Nunquam fides esset virtus, quantumcumque intellectum illuminaret, nisi etiam voluntatem quodammodo rectificaret. *Ibid., dist. 23, art. 4, quest. 2.*

58. Fides hominem salvat, mentem purgat, postulata impetrat, perseverantiam dat, temporalia contemnit, hominem iustificat, et beatificat. *Lib. 5, Compend. Theolog. verit., cap. 20.*

59. Primum Ecclesie ornamentum fides est, que in toto virtutum exercitu prima est. Omnes alias virtutes eam sequuntur, et sine ipsa cœlestis regni palatium non ingrediuntur. *Prosec.*

60. Si veniat humilitas, si patientia, si castitas, si ipsa charitas, quæ ab Apostolo major dicitur, nisi fides adsit, omnes repelluntur, et ingredi non permittuntur. *De Ornament. Eccles., cap. 1.*

61. Tunc fides solida est, quando amore casto formido divinitatis adhibetur. *Super Psalm. v, vers. 11.*

62. Plus est in fide delinquere, quam carnis fragillitate peccare. *Super Psalm. x.*

63. Tantum crescit calor fidei, quantum de flamma substractum fuerit corporali. *Super Psalm. cxviii, vers.: Factus sum sicut uter.*

64. In quo non dormit fides, vigilat Chris-

S. BONAV.

S. BRUNO.

CARSTODOR.

tus. *Super Psalm. cxxi, vers. 4: Ecce non dormitabit.*

65. Quanto quis propensior fuerit in expectanda ratione veritatis, tanto erit firmior in conservanda fide. *Lib. 2, Recognit.*

66. Fides est doctrinæ Christi perfectio, quæ ex se ita perfecta et plena est, ut illi nihil desit. *Lib. 1, Pedagogie.*

67. Fides principium est actionis, et fundamentum prudentis electionis. *Lib. 2, Stromat.*

68. Maxima mater virtutum est fides. *Ibid.*

69. Fides est basis, ac stabilimentum charitatis. *Ibid.*

70. Proximus ei, qui nullatenus credidit, est qui fidem negavit. *Homil. 9, de Festis paschal.*

71. Tantum habet virtutem fides, ut non solum ille qui credit salvetur, verum etiam aliis credentibus, alii serventur. *Cateches. 5.*

72. Fides est propugnaculum christianorum contra universas insidias dæmonum. *Super Epist. I Petri, cap. v, art. 9.*

73. Valde hoc Deo placet, quod homo de his quæ ad fidem pertinent, et ad divinum honorem, quæ non capit intellectus, humiliter veneretur affectu. *De Perfect. charit., art. 51.*

74. Nemo potest ad veram pervenire beatitudinem, nisi per fidem. *Homil. 11.*

75. Fides religionis catholice, est lumen anime, ostium vite fundamentum salutis æternæ. *Homil. 2, de Symbolo.*

76. Credere Deum quilibet potest hominum, credere vero in illum, soli te debere novis Majestati. *Prosec.*

77. Esse Deum credere, et diabolus invenitur; in Deum vero credere, nisi qui pie in eum speraverit, non probatur. *Prosec.*

78. Et ideo Deum credere, naturaliter scire est: in Deum vero credere, hoc est fideliter eum quærere, et tota in eum dilectione transire. *Ibid.*

79. Divinis rebus admiratio adhibenda est, non credulitas obneganda: in omnipotentem te credere confirmas; sed si de factis ejus dubitas, imbecillitatem omnipotentis accusas. *Ibid.*

80. Fidem Dei servat, qui mandati ejus jura non violat. *Tract. de Machab.*

81. Insignior fides est, quæ nec in iudicis violatur. *Ibid.*

82. Frangenti fidem, fides frangatur eidem. *In Decretis Gratiani.*

83. Fides est via, qua verbum Dei ad cor ascendit. *Super Math., cap. iii.*

84. In unum terra mareque coarctatur, cum unam eandemque mentem certitudo solidæ fidei roborat. *Lib. 10 Moral., cap. 8.*

85. Plus nobis Thomæ infidelitas ad fidem,

S. CLEMENS PAPA.

CLEMENS ALEX.

S. CYRILLUS ALEX.

S. CYRILLUS HIEROSOL.

DIONYSIUS CARTUS.

S. ELIGIUS.

S. EUSEBIUS EMISSES.

S. GAUDENT.

GLOSS. DEC.

GLOSS. INT.

S. GREGOR. MAGNUS.

S. HORMISD. PAPA.

quam fides credentium discipulorum profuit. *Homil. 26, super Evang.*

86. Si credi fideliter confidenti despicitur, cunctorum in dubium fides adducitur. *Lib. 5, in Registro, indict. 14, cap. 115, epist. 15, ad Joan. epic. Constantinop.*

87. Qui rectæ confessioni credere non consentit, in eo quod alium improbat, se accusat. *Ibid., cap. 16, ad Mauritium august.*

88. Nullus ambigit infidelitatem esse, fidem fidelibus non habere. *Ibid.*

89. Fides earum rerum argumentum est, quæ apparere non possunt: quæ etenim apparent, jam fidem non habent, sed cognitionem. *Homil. 26, super Evang.*

90. Fides non habet meritum, cui humana ratio præbet experimentum. *Ibid.*

91. Fides principalis est virtus; vera est enim fides, quæ hoc credit mente, quod non videt corpore. *Serm. Dom. 15, post Pent.*

92. Si non extorquet fidem prudentia, extorquet saltem verecundia. *Epist. 7, ad Letam.*

93. Rara est in hominibus fides. *Epist. 13, ad Paulu.*

94. Fides proprie christianorum est. *Lib. 4, advers. Jovin.*

95. Fides pura moram non patitur; ut apparuerit scitius, illico conterendus est. *Epist. 15, ad Pammach.*

96. Illam senex tenebo fidem, in qua puer natus sum. *Epist. 19, ad Pammach. et Ocean.*

97. Malo existimatione periclitari, quam fide. *Ibid.*

98. Populi christiani religio fides est. *Lib. 6, super Hierem., cap. xxxii, super illud: Et plantabos eos in terra.*

99. Eliam inter hostes fides servanda est: et non considerandum cui, sed per quem iuraveris fidem. *Lib. 5, super Ezech., cap. xvi, super illud: Et factum est verbum Domini.*

100. Majoris est detestationis, qui sub nomine fidelis agit opera infidelium, quam hi qui aperte gentiles sunt. *Lib. 3, super Math., cap. xvii, can. 40, num. 184, super illud: Si Ecclesiam non audierit.*

101. Inter fructus spiritus, septimum et sacratorem locum fides possidet. *Lib. 3, super Epist. ad Galat., cap. v, in illud: Fructus spiritus.*

102. Multi sunt, qui simulant fides, non subditi sunt fidei, sibi que fidem ipsi potius constituunt, quam accipiunt, sensu humane inanitatis inflati, dum que volunt, sapiunt; et nolunt sapere, que vera sunt. *Lib. 8, de Trin.*

103. Prima salus est, recte fidei regulam custodire, et a constitutis patrum nullatenus deviare.

DAYMO.

S. DIONON.

S. HILARIUS.

S. HORMISD. PAPA.

Habet. *In Decret. Gratiani, part. 2, causa 25, quæst. 1, can. Primo.*

104. Fides non potest destrui, licet possit impugnari. *De Quest. circa Epist. ad Galat., quæst. 8.*

105. Fides sanctissimum hominum est humani pectoris, quæ nulla necessitate ad fallendum cogitur, nec ullo corrumpitur præmio: sed est firmamentum stabilitatis et constantiæ in animo. *Lib. 1, de Contemplat. amoris Dei, cap. 2.*

106. Fides est scutum, quæ excipiens ardentissima libidinum tela, metu futuri iudicii, et cœlestis regni credulitate mortificat. *Collat. 7, Abbat. Sereni, cap. 5.*

107. Fides est religionis sanctissimæ fundamentum; charitatis vinculum, amoris subsidium; sanctitatem firmat; castitatem roborat, dignitatem exornat, in pueris splendens, in juvenibus floret, in perfectis apparet, gubernat sexus, gradus provehit, officia cuncta custodit; in paupere grata est, in mediocri læta, in locupleta honesta; amicitias servat, collegia copulat, artes commendat; nullum despiciit, nullum contemnit, nulli deest, nisi qui ei forte defuerit; mandata tenet, precepta servat, promissa consummat, familiares efficit Deo, amicos constituit Christo. *Serm. de Fide Abraham.*

108. Nullus fidei promissæ percipiet, nisi professionem actibus servet. *Ibid.*

109. Inexpugnabile scutum, pia fides. *Serm. 4, de Job et Abraham.*

110. Fides per verbum Dei nascitur, per pacem servatur, et per charitatem nutritur. *Homil. 26, super Math. Oper. imperf.*

111. Seductionibus aut persecutionibus fides non corrumpitur, sed purgatur. *Ibid.*

112. Sicut semper discere, signum est nihil posse proficere: ita signum semper petere, testimonium est nunquam velle credere. *Ibid., homil. 30.*

113. Similis est natura infidelitatis terræ arenosæ, quæ quamvis pluviam susceperit, tamen quæ nullos in se tenet humores, non fructificat. *Ibid.*

114. Anima hominis fidelis, sponsa est Christi: infidelis autem meretrix est. *Ibid.*

115. Nec conscientiam servat, qui Deo fidem non servat. *Ibid., homil. 32.*

116. Fides nunquam senescit. *Ibid., homil. 35.*

117. Talis est natura fidei, ut quanto magis vegetatur eo magis accendatur. *Ibid., homil. 36.*

118. Virtus fidei in periculis secunda est, et in securitate periclitatur: quid enim aliud sic vigorem fidei in hominibus laxat, quam longa tranquillitas? *Ibid.*

119. Fides lampas est, quia sicut lampas illu-

HUGO A S. VICTORE. IDIOTA.

JOAN. CASS.

S. JOHANNES CHRYSOST.

minat domum in qua est, sic fides illuminat animam cuius est. *Ibid.*, homil. 52.

120. Fides hominem, qui terrenus est, si convertatur, Deo familiarem efficit. *Serm. de Fide et lege natura.*

121. Sicut plantae rigate magis crescent : ita et fides oppugnata magis floret. *Serm. in Juvencin. et Maxim.*

122. Fides est origo iustitiae, sanctitatis caput, devotionis principium, religionis fundamentum. *Serm. de Fide, spe et charitate.*

123. Fides innocens est ac pura credulitas : haec excludit dubia, tenet certa, promissa consignat. Haec qui tenet, felix est : qui deseruerit, miser. *Ibid.*

124. Impossibile est, qui vitam impuram ducit, in fide non vacillare. *Serm. 1, de Verbis Apost. : Habentes eundem spiritum.*

125. Nihil prodest vita incorrupta, nisi accedat fidei sinceritas. *Ibid.*, serm. 2.

126. Ubi fidei nobilitas queritur, ibi nemo barbarus, nemo Graecus, advena nemo, nemo civis : sed in eandem simul omnes ascendere possunt dignitatis excellentiam. *Serm. 2, super Epist. ad Rom.*

127. Quemadmodum credere mentis est sublimis et magnificentiae : ita incredulum esse, animi stolidissimum, levis et ad brutiorum amentiam usque dejecti signum est. *Ibid.*, serm. 8.

128. Quanto certiores et magis necessariae res sunt, tanto fides est minor. *Homil. 6, super I. Cor. in Morali.*

129. Fides veluti navis tutissima est, quae ducit ad portum : igitur qui ex illa desciderint, necesse est eos naufragium facere. *Homil. 5, super I. Tim.*

130. Fides quod verum est indicat, et ex sincera fide charitas gignitur. *Ibid.*, homil. 2.

131. Fidelis non modo a numero, verum etiam ex novitate vitae debet agnosci. *Homil. 4, super Math.*

132. Fidelem enim non ab his tantum, quae accepti a Deo : verum etiam ab his, quae attulerit ipse Deo, convenit refulgere, et undequaque esse notum atque manifestum, et abhinc, et ab aspectu, et a veste, et a voce. *Ibid.*

133. Fides lumen est animarum. *Homil. 2, super Math. Oper. Imperf.*

134. Magnum bonum fides, cum a vehementi amore, et flagranti animo procedit : ipsa sapienter indicat, ipsa humanam detegit humilitatem. *Homil. 62, super Joan.*

135. Fides firma abrenuntiationis est mater. *Gradu 16, in princ. recapitulationis.*

136. Fides est insperatarum rerum indultrix. *Ibid.*, gradu 27.

S. JOAN. CLIM.

137. Fides orationis est penna, qua sine in caelum evolare non potest. *Ibid.*, gradu 28.

138. Dubius in fide, infidelis est. *De Mirabili victoria eiusdem.*

139. Ex rerum difficultate crescit meritum fidei. *Epist. 97.*

140. Sine fidei sentio diabolus non vincitur, nec lascivire carnis impetus superatur. *Homil. 3, ad Monachos.*

141. Ut sana fides non est, non potest esse iustitia. *Prose.*

142. Si bene credis, et male vivis, proprio te gladio perimis. *Ibid.*, lib. 2, sent. 4.

143. Cum una et eadem fides sit, neque is qui multum de ea potest dicere amplius, neque is qui minus, deminorat. *Lib. 1, advers. Haeres.*, cap. 3.

144. Fides nequaquam vi extorquetur, sed ratione atque exemplis suadetur : a quibus autem exigitur violenter, perseverare in eis non potest. *Lib. 2, de Sum. bono.*, cap. 2, sent. 4.

145. Sicut nihil proficit fides, quae ore retinetur, et corde non creditur, ita nihil profuturum est fides, quae corde tenetur, si ore non profuturum. *Ibid.*, sent. 7.

146. Christianus malus, dum secundum Evangelii doctrinam non vivit, etiam ipsam fidem, quam verbo colit, oborta tentatione facile perdit. *Prose.*

147. Multi fide tantum christiani sunt, opere vero a christiana doctrina dissentiant. *Ibid.*, sent. 12.

148. Cum incidit necessitas, ut discedere a Deo cogamur, nullus nos metus, nullus terror inflectat, quominus traditam nobis fidem custodiamus. *Prose.*

149. Quod si facultas huius gloriae deerit, habebit fides, etiam in pace mercedem. *In Epitome,* cap. *Fides.*

150. Inutilis est, qui fide caret. *Lib. 5, de Div. inst.*, cap. 20.

151. Magnum praesidium est fides integra, fides vera : sine qua nihil sanctum, nihil castum, nihil vivum est. *Serm. 4, de Nativ.*

152. Una est, vera singularis, perfecta, inviolabilis, catholica fides, cui nihil addi, nihil minui potest. *Epist. 82, ad Palestin. monach.*

153. Caeca praeditus est fide, qui non peragit mandata divina per fidem. *Centur. 3, de virt. et vitio,* cap. 45.

154. Qui fidem quaerit, rationem non quaerit : qui divinam postulat, seponit humanam. *Serm. 58.*

155. Dux huius vitae, fides est. *Ibid.*, serm. 110.

156. Fides cordis sine fide oris, aut nulla est,

JOAN. GENS.

JOAN. SAB.

JOAN. TRITH.

S. IRENEUS.

S. ISIDORUS HISPALENS.

LACT. FIRM.

S. LEO I.

S. MAXIMUS MART.

S. PETRUS CARTHOL.

S. PETRUS

aut parva : si oris confessio subsequatur, haec est consummata iustitia, perfecta veritas, aeterna perfectio. *Prose.*

157. Nihil enim valet fides cordis sine fide oris : nec fides oris sine fide cordis : cum ista iustitia, illa donet salutem : quia salus a iustitia, vel iustitia a salute separari non possunt. *Serm. 58, de S. Andrea.*

158. Fides est origo virtutum, fides est bonorum operum fundamentum, fides est totius humanae salutis exordium. *Prose.*

159. Per cuius semitam lineam, quisquis caute non graditur, erroris laqueo necesse est capiat. *Ibid.*

160. Qui non novit ambulare per fidem, nequaquam peringere valet ad speciem.

161. Sine recta fide quis nec justificationis consequitur gratiam, nec vitam promeretur aeternam. *Opus. de fide.*

162. Lux prima mentis fides est. *Opus. 60, cap. 1.*

163. Quisquis Deo credit ex animo, in nulla re creata corruptibilique collocat fiduciam. *De Praemiis.*

164. Credere soli Deo, non gloriae, principatum, amicis, et caeteris plurimis, res est animi magni coelestisque, non inescati ullis rebus nostratibus : nihil enim tam iustum, quam fide sincera Deo credere. *Lib. Quis rerum divinar. haeres sit.*

165. Solum, certum firmiterque bonum est fides, qua Deo creditur, vitae solatium, bonae spei supplementum, depulsivum calamitatum, felicitatum conciliativum, superstitionis alegantio, pietatis assertio, prosperae hereditas. *Lib. de Abrahamo.*

166. Nihil tam iustum, quam fide sincera Deo credere. *Lib. Quis rerum divinar. Haeres sit.*

167. Nihil procul dubio firmiter tenetur, quam quod constanti fide apprehenditur. *Lib. 1, de Trinitate,* cap. 2.

168. Nullo miserius est, et amarior, circa fidem naufragare. *Conc. 1, de Lunine fidei.*

169. O miseria, o perversitas ! homini ab homine creditur, et non creditur Deo : humanis promissionibus fides commodatur, Deo negatur. *Lib. 2, ad Eccles. cathol.*

170. Sine fide nullus dicitur fidelis Christianus. *Opus. 6, Symbol. Apost.*, art. 1.

171. Quam saepe ibi non invenimus fidem, ubi me habere putavi ? quoties etiam ibi referi, ubi minus presumpsimus. *Lib. 3, de Imit. Chr.*, cap. 45.

172. Satis ibi vacillat humanum studium, ubi non requiritur Dei auxilium : nam non debite periclitatur fides, si non muniat patrocinio divinitatis. *Homil. 11.*

DAMIANUS.

PHILO JUD.

RICHARD. A. S. VICTORE.

ROBERTUS BELLARM.

SALVIANUS.

S. THOMAS AQUINAS.

THOMAS A. KEMPIS.

S. VALER. EPISCOPOS.

173. Satis infelix est, et alienus a Christo, cuius coradhuc obsidetur stultae incredulitatis errore. *Ibid.*, homil. 16, de Bono martyrii.

174. Nihil difficile est fidei, quae tantum habet, quantum credit. *Serm. 3, de Abraham.*

175. Christianae fidelitatis felicitas maxima est, fidei nosse naturam. *Ibid.*, serm. de fide.

176. Disputatio sicut excolit fidem : quia fides profecto non est, ubi quaeritur fides. *Ibid.*

177. Fides interit, si a suo statu aliquando, vel aliquo declinaverit. *Ibid.*

178. O quam misera est fides, quam verba concinnant ! *Prose.*

179. O quam debilis est fides, cuius quotidie dissipantur varis argumentationibus membra !

180. O quam indefensa, quae regum, iudicum, divitum, aliquoties etiam, quod pejus est, et gentium desiderat per momenta patrocinia !

181. O quam turpis ac lubrica, de qua hinc aliena sententia !

182. O quam adultera, quae non agnoscit, quo auctore sit nata !

183. O quam ridiculosa, quae duobus confitentibus christianis, ab altero eorum, si non transducitur, perfida, cum transducta fuerit, fides vocatur !

184. O quam non vera, si factionibus pollet !

185. O quam publica, cuius fabulantur etiam profani secreta !

186. O quam praesumpta, quae mavult magis novellae traditioni suae credi, quam antiquitati ! *Ibid.*

SENTENTIA PAGANOREM.

187. Fundamentum omnis iustitiae est fides. *CICERO. Lib. 1, Offic.*

188. Fidem qui perdit, quo se servet in reliquum ? In suis *Sent.*, sent. 420.

189. Fidem qui perdit, nil potest ultra perdere. *Ibid.*, sent. 433.

190. Fidem nemo unquam perdit, nisi non habet. *Ibid.*, sent. 436.

191. Fides sanctissimum humani pectoris bonum est, nulla necessitate ad fallendum cogitur, nullo corruptum premio. *Epist. 88.*

192. Duas res plurimum roboris dant animo, fides veri et fiducia. *Epist. 91.*

193. Fidelis homo, electus homo est. *Sent. 4.*

194. Dubius in fide, infidelis est. *Sent. 5.*

195. Infidelis homo mortuus est corpore vivente. *Ibid.*, sent. 6.

196. Vere fidelis, qui non peccat, atque etiam in minimis caute agit. *Ibid.*, sent. 7.

197. Fides actus tuos omnes praecedat. *Ibid.*, sent. 456.

S. ZENO EP. ET MART.

CICERO.

MIMUS PUB.

SENECA.

SIXT. PHIL.

198. Pravo et pessimo ingenio, fides aliena est. *Ibid.*, sent. 160.
199. Male sentire de fide, amor jactantiae facit. *Ibid.*, sent. 178.
200. Fidelis esse magis, quam videri, stude. Sent. 179.
201. Non potest bene vivere, qui non integro credit. *Ibid.*, sent. 189.
202. Multitudinem fidelium non invenies: rarum est enim, omne quod rarum est. *Ibid.*, sent. 234.
203. Fratrem volentem a fide recedere, hortare ne faciat, et si insanabilis sit, magis observa. *Ibid.*, sent. 321.
204. In fide conare omnes homines vincere. *Ibid.*, sent. 322.
205. Animum de terra fides elevat ad Deum. *Ibid.*, sent. 388.
- IRISMEGIES. 206. Intelligere Deum, ipsum credere est: at non credere, procul dubio ignorare est. *De Potest. et sap. Dei*, cui titulus, *Pimander*, cap. 9.
- Vide etiam tit. *Accedere ad Deum*, sent. 44; *Amisio*, sent. 40; *Auctoritas*, sent. 29; *Bellum*, sent. 2; *Desertio Dei*, sent. 50; *Disputatio*, sent. 31; *Dominium*, sent. 29; *Error*, sent. 60; *Intellectus*, sent. 26, 27, 34; *Mirabilis*, sent. 30; *Mysterium*, sent. 9; *Nomen*, sent. 59; *Oblatio*, sent. 20, 21; *Pax*, sent. 123; *Penitentia*, sent. 68; *Requies*, sent. 68; *Scrutari*, sent. 46; *Temporale*, sent. 7; *Victoria in genere*, sent. 22; *Vir*, sent. 21, 22, 23; *Virtutum connexio in genere*, sent. 18; *Unitas*, sent. 58.

FIDUCIA. Vide CONFIDENTIA.

FINIS.

- S. ANTONIN. Definitio. Finis est ratio volendi ea, quae sunt ad finem. Parte 1, tit. 4, de *Voluntate*, cap. 6.
- DIONYSIUS CARTHUS. Finis est ultimata rei perfectio. *De Mortificat. vivifica*, art. 4.
- S. HILARUS. Finis, est, quo concluduntur omnia, cuius causa caetera sunt, ad quem universa spei, rerum, negotiorum opera festinant. Super *Psalm. LI.*
- S. THOMAS AQUINAS. Finis est operatio rei, vel aliquid consequutum per operationem. 1, 2, quaest. 56, art. 1.
- HUGO A S. VICTOR. Divisio. Est finis bonus, et est finis malus: finis bonus est consummatio virtutum, finis malus est profundum peccatorum. Super *Psalm. XVII.*, cap. 30.
- Duo sunt fines rerum omnium, summum et infimum: alter est finis supra quem nihil est, et alter sub quo nihil. *Prosec.*
- Finis supra quem nihil, summum omnium est: finis sub quo nihil, infimum: caelum summum omnium est, infernus infimum. Homil. 11, super *Ecclesiasten*.
- Triplex est finis: scilicet consumptionis, consumptionis, terminationis. Part. 1, de *Ligno vitae*, tract. 4, de *Charit.*, cap. 2.
- SENTENTIA PATRUM.
1. Habeat caput in omnibus rationem, et finis modum. Lib. 1, *Offic.*, cap. 22.
2. Finis est sit primum in intentione, est tamen ultimum in executione operantis. Part. 1, tit. 1, cap. 2, § 1.
3. Quis finis luxuriae stercus? quis finis deliciarum! nonne cruciatus aliquando ventris et capitis? quis finis domini? nonne servitus? quis finis honoris? nonne frequenter confusio? Quis finis hominis? nonne cinis? Part. 2, tit. 5, cap. 44, § 3.
4. Non est finis miseriae, quando finis officiorum nostrorum in re instabili collocatur. Epist. 56, ad *Dioscor.*
5. Illud est finis boni nostri, propter quod appetenda sunt caetera, ipsum autem propter se ipsum. *Prosec.*
6. Et illud finis mali propter quod vitanda sunt caetera, ipsum autem propter se ipsum.
7. Finem ergo boni unum dicimus, non quo consummatur ut non sit, sed quo perficitur ut plenum sit: et finem mali, non quo esse desinat, sed quo usque nocendo perducatur.
8. Fines ergo isti sunt, summum bonum, et summum malum. Lib. 1, de *Civitate Dei*.
9. Noveris non officis, sed finibus a vitis discernendas esse virtutes. *Prosec.*
10. Officium est autem quod faciendum est, finis vero propter quod faciendum est. Lib. 4, contra *Julian.*, cap. 3.
11. Bono fine bona concluduntur in initia, ut principium medio, medium ne discrepet ultimo. Serm. 8, ad *Fratr.* in *eremo*.
12. Nescimus quo fine claudamur in hoc exilio. Apud *D. Antonin.*, part. 4, tit. 4, cap. 2, § 4.
13. In omni motu actionis suae, qui non respicit initium, non respicit finem. Lib. 7, de *Civitate Dei*, cap. 7.
14. In omnibus prima sunt initia, summaque sunt fines. *Ibid.*, cap. 9.
15. Propter finem caetera volumus, ipsum autem non nisi propter ipsum. *Ibid.*, lib. 8, cap. 8.
16. Vera virtus finem nescit. Epist. 253.
17. Finis, non pugna coronat. Lib. de *Passione Dom.*, cap. 14.
18. Immensum est quod sine termino sequitur, et parum est quicquid finitur. In collat., de *Contemptu saeculi*.
19. Hoc verum puto, quod ei non bonus est finis, cui semper fuit mala vita. *Ibid.*

FINIS.

S. LAURENTIUS JUSTIN.

S. AMBROSIIUS.

S. ANTONINUS.

S. AUGUSTINUS.

S. CYPRIANUS ARELAT.

S. CLEMENS PAPA.

S. CYPRIANUS.

DIONYSIUS CARTHUS.

S. EUCHEBIUS.

S. EUSEBIUS CAESAR.

S. EUSEBIUS EMISSEN.

GLOSS. INT.

GLOSS. ORD.

S. BERNARDUS.

S. GREGORIUS MAGNUS.

S. BONAVENTURA.

FINIS.

FINIS.

20. Quanto major est amor finis, tanto vehementior est motus. *De Septem itiner. aeternit.*, itin. 1, dist. 2.
21. Amor movet in finem desideratum, sed intentio omnia per quae amor potest consequi hunc finem desideratum. ordinat et disponit ad illius finis consecutionem. *Ibid.*
22. Ex fine dicitur actus bonus vel malus. Lib. 5, *Compend. Theolog. verit.*, cap. 14.
23. Si in actionibus finis primus ponatur Deus, et finis ultimus aliquid temporale, perversissimum est. *Ibid.*
24. Omnis prosperitas, omnisque laborum felicitas in fine consistit. Homil. 29.
25. In omnibus rebus plurima ex parte ad initium respicit finis, similisque principii rerum exitus datus. Lib. 10, *Recognit.*
26. Ex fine suo unusquisque aut justificatur, aut condemnatur. Hab. apud *Bedam*, in *Scientiis*, cap. 22.
27. Plus amat finis, quam medium. Super epist. *Vad. Cor.*, cap. ix, art. 9.
28. Nihil est magnum re, quod parvum est tempore: nec longis dilatatur gaudiis quicquid arcto fine concluditur. In *Epist. parenetica ad Valerian.*
29. Hoc teneo, hoc verum puto, hoc multiplices experientia didici, quod ei non bonus est finis, cui mala semper fuit vita. *Prosec.*
30. Hoc teneo, hoc verum puto, hoc multiplices experientia didici, quod ei non bonus finis, qui peccare non timuit, sed in mundi vanitatibus semper vixit. Epist. ad *Damas. pap. de morte D. Hieron.*
31. Omnis prosperitas, omnisque laborum felicitas in fine consistit. Homil. 5, ad *Monach.*
32. Multi bene incipiunt, et male finiunt. Super II, *Paralip.*, cap. xiv.
33. Parum est quicquid finitur, sed qui hoc longum putat, de aeternis non curat. Super *Job*, cap. vi.
34. Finis duobus dicitur modis: quando aliquid deficit, vel quando perficitur. Super *Psalm. III.*
35. Mundus et infernus sunt fines diaboli. Super *Psalm. VII.* in illud: *Excitare in finibus.*
36. Quanto accedit finis mundi, tanto magis frigescit charitas, crescent errores, crebrescent mala. Super *Joan.*, cap. vi.
37. Dum rerum finis attenditur, omne quod praeterit, quasi jam fuisse pensatur. Lib. 4, *Moral.*, cap. 30.
38. Sancti viri, qui ad aeterna cor elevant, quam breve sit quod sine claudatur, pensant: et eorum sensibus vilescent quod praeterit. *Ibid.*, lib. 8, cap. 8.
39. Finem suum nemo cognoscit. Homil. 38, super *Evang.*
40. Pro magno diligere non debet quicquid sine claudatur. Lib. 7, in *Registr.*, indict. 2, cap. 54, epist. 54, ad *Adolatam*.
41. In hac terra, in qua vivimus, finem suum mundus non nuntiatur, sed ostendit. Lib. 3, *Dialogi*, cap. 38.
42. Sicut finis non est gaudium bonorum; ita finis non erit tormento malorum. *Ibid.*, lib. 4, cap. 44.
43. Justum est ut culpa, quae cum fine perpetrata est, sine fine puniatur. *Ibid.*
44. Iniqui ideo cum fine deliquerunt, quia cum fine vixerunt: nam voluissent, si potuissent, sine fine vivere ut potuissent sine fine peccare. *Ibid.*
45. Ut agriculturae finis est, frugum perceptio: aedificationis, aedium habitatio; navigationis, divitiarum, certaminis corona: sic virtuosae vitae finis est, ut servus Dei et sis et voceris. *De Vita Moysis.*
46. Res humanas cum adhuc oriri videntur, jam finis arripit. Super *Eccles.*, cap. 2.
47. Cujus talia principia, qualis finis erit? Epist. 3, ad *Heliodor.*
48. Non quaeruntur in christianis initia, sed finis: Paulus male cepit, sed bene finivit: Judas laudatur exordia, sed finis proditione damnatur. Epist. 10, ad *Furiam*.
49. Habet unusquisque nostrum terminos suos; reddite mihi meum, et tu tene tuum. Epist. 2, ad *Pammach.*
50. Celerem habiturae res finem, sine fine quaeruntur. Epist. 1, ad *Demetriad.*
51. Finis in ipso exordio cogitandus est, qualis ad illum ultimum diem pervenire cupis, talis nunc esse conare. *Ibid.*
52. Nihil longum est, quod finem habet. Lib. 3, super *Ezech.*, in proemio.
53. Bonum omne et veritas certo fine concluditur: malitia vero atque mendacium sine fine sunt. Super *Ecclesiasten*, cap. xii, super illud *Ecclesiasten* xx: *Ex multiloquio.*
54. Mala opera malus finis expectat. Super II ad *Cor.*, cap. xi in illud: *Quorum finis.*
55. Stulti sunt, qui in media via finem faciunt, ubi non est finis; et non prospiciunt finem, ubi est finis. Homil. 12, super *Ecclesiasten*, in illud *Psalm. VII.*: *Concepti dolorem.*
56. Enormis est fructus viventis, si capiti non respondeat finis. *De Eleemosynis*, cap. 6.
57. In omni arte praecedit quidam scopus, quem nisi quis omni studio perseverantique servaverit, nec ad finem desiderati fructus poterit pervenire. *Prosec.*